

Plaši izziņotais piesaistītais investors noliedz savu dalību ▶ 7

Skandāla ēna pār projektu Kāpa Jūrmalā

dienas business

www.db.lv

Investors ▶ 10 Mazāk bistas iet biržā

Investoru apetīte attiecībā uz jaunu akciju iegādi arvien palielinās, kas veicina uzņēmumu vēlmi veikt sākotnējos publiskos piedāvājumus. Pasaulē šogad jau notikuši pāri par 600 sākotnējie publiskie piedāvājumi, turklāt tieši pēdējie mēneši ir ievērojamas cienīgiem darījumiem bagātāki, norāda *Evli Securities* korporatīvo finanšu direktors Mikus Janvars.

Ceturtdiena

2009. gada 29. oktobris. Nr. 194 (3702)

USD/LVL: 0.474

▲ +0.42%

Latvijas Bankas noteiktais grāmatvedības kurss

EUR/USD 1.478

▼ -0.26%

Tirgus kurss

Dīzeļdegviela 649.75 USD/t

▼ -0.38%

ULSD markas cena Eiropā

Benzīns 715.00 USD/t

▲ +1.42%

PREMIUM unleaded cena Eiropā * 17.00 pēc Latvijas laika

cena 75 santīmi

9 771407 204049

ISSN 1407-2041

Biznesa prognozes 2010 ▶ 4-5

Atveseļošanās apdraud politika

FOTO: VITĀLIJS STIPNIEKS, DB

Latvijas ekonomikas atveseļošanās procesu un arī eiro ieviešanu lielā mērā var ietekmēt nākamā gada oktobrī gaidāmās Saeimas vēlēšanas, to *Db* organizētajā konferencē *Biznesa prognozes 2010* uzsvēra eksperti. Politikai tuvāk stāvošu amatpersonu izteikumi gan liecina, ka pārliekam optimismam par to, ka politiķi spēs būt pragmatiski, nav pamata. «Es nezinu, kas šajā valstī būs pēc mēneša,» konferencē *Biznesa prognozes 2010* atzina ekonomikas ministrs **Atis Kampars**.

Arī
piektdienās
0.75 Ls

Pārvalde ▶ 5 SPRK pieprasa neatkarību

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) un ekonomikas ministra domstarpības pieaugušas tiktāl, ka SPRK pieprasa atcelt ekonomikas ministra pārraudzību par iestādi.

Transports ▶ 6 Pārvadātājiem uz pusi mazāk

Pasažieru pārvadātāji par 2010. gadu peļņā no valsts saņems par 3 milj. Ls mazāk.

Intervija ▶ 8-9 Reģistru privātiem nedos

Uzņēmumu reģistrs paliks valsts pārziņā, intervijā *Db* atklāj Tieslietu ministrijas valsts sekretārs Mārtiņš Lazdovskis.

Loģistika ▶ 9 Latvijas ostas notur apjomus

Latvijas ostās deviņos mēnešos kravu apgrozījums sasniedzis 47.1 milj. t, kas ir par 0.9% mazāk nekā šajā periodā pērn.

dienas
business brokastis

Otrdien, 24. novembrī, plkst. 8:30 viesnīcā **Reval Hotel Rīdzene** «Dienas biznesa» brokastis augstākā līmeņa vadītājiem

Īpašais viesis – **Ieva Azanda**, ZAB «Liepa, Skopiņa/BORENIUS» partnere

«Kā likums bremzē biznesu?»

Plašāka informācija un pieteikšanās:

www.db.lv/konferences/ vai pa tālruni 67084538

Sadarbībā ar **LIEPA SKOPIŅA BORENIUS**

2 Viedokļi

Uzvarētāja Angela Merkele

Vācijas parlaments Angelu Merkeli ievēlēja kanclera amatā uz otro termiņu un vēlāk paredzama viņas jaunās centriski labējās koalīcijas stāšanās pie vadības grožiem. Septembrī notikušo parlamenta vēlēšanu rezultāti jāva A. Merkeles konservatīvajiem (CDU/CSU) saglabāt varu un līdzšinējos neērtos koalīcijas partnerus - sociāldemokrātus (SPD) - nomainīt ar saviem tradicionālajiem partneriem - liberālajiem brīvajiem demokrātiem (FDP).

Zaudētājs Ojārs Rubenis

KNAB aizdomās par dienesta stāvokļa jaunprātīgu izmantošanu mantkārtīgā nolūkā tur ne tikai Dailes teātra valdes loceklis Aivaru Līni, bet arī Nacionālā teātra direktoru Ojāru Rubeni. Kā aģentūru LETA informējusi KNAB pārstāve, birojs uzsācis kriminālprocesu par prettiesisku rīcību ar valsts finanšu resursiem divās Kultūras ministrijas pārraudzītās kapitālsabiedrībās. Pagājušajā nedēļā KNAB šo iestāžu vadītājus ir atzinis par aizdomās turētajām personām.

Diskusija

www.db.lv lasītāji pauž savu uzskatu par Db viedokli attiecībā uz situāciju, kāda izveidojās ar viltus meteorītu Mazsalacā.

► **Bet diez vai vēl** kādreiz Latvijas vārds tik plaši izskanēs pasaules medijos salīdzinoši pozitīvā gaismā, jo parasti jau plaši izskan tikai negatīvās ziņas kā sprādzieni, avārijas utt. Bet šeit nekāda nelaime nav notikusi.

► **Prese jau neko labu** nekur neatpoguļo, vienmēr un visur parasti ir: kāds kaut ko sašāva, nogalināja, uzspīdzināja...

► **Raksts apstiprina** mediju tendenci ziņas padarīt melnākas kā parasti.

► **Tās Mūrnieces vadībā** tie dienesti kļuvišā pavisam neadekvāti - kāda velna pēc tur viss bija jāslēdz? Tā ir tukša varas un nerēķināšanās ar sabiedrību demonstrēšana. Ko viņi tur varēja garantēt? Uzliktu brīdinājumu un aizsūtītu policiju lai palīdz džeķam nokāpt un būtu bijis pietiekami.

► **Viena firma pamāžojās**, bet cilvēki vēl nevar nomierināties.

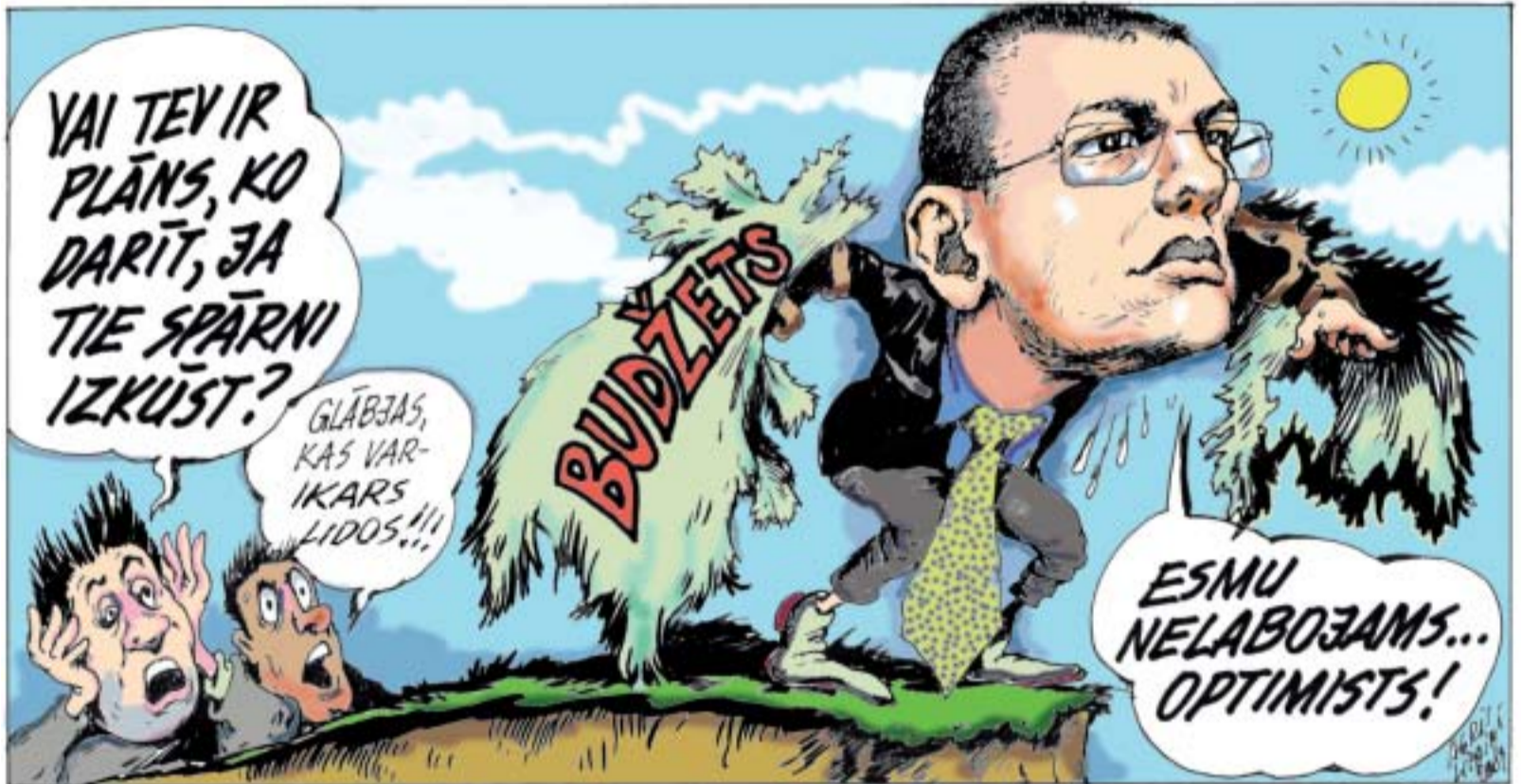
db.lv top 3

1 Kāds virietis piecus gadus saņēmis algu no kompānijas, kurā viņš nestrādāja.

2 Kampars: 500 miljonu konsolidācija ir varon-darbs.

3 Valdība nonākusi Gaismas pils gūstā.

Db viedoklis

Neticams stāsts: plānu «B» Latvija var atļauties neparedzēt

Veidojot jebkuru budžetu, parasti tiek arī prognozēta rīcība gan tā optimistiskā, gan arī pesimistiskā scenārija izpildes gadījumā. Savukārt, runājot par nupat izstrādāto 2010. gada valsts budžetu, gan finanšu ministrs Einars Repše (JI), gan arī attiecīgās ministrijas valsts sekretārs Mārtiņš Bičevskis ir paudis, ka gadījumā, ja nākamgad kļūs skaidrs, ka nekādi neizdodas samazināt budžetu par starptautiskajiem aizdevējiem solītajiem 500 miljoniem latu, nekāda plāna «B» nav.

Vienkārši sakot, tas nozīmē — ja nākamā gada vidū izrādīsies, ka budžeta ieņēmumi ir nepietiekoši, tad to nāksies pārstrādāt faktiski no jauna, meklējot jaunas nodokļu celšanas un izdevumu griešanas iespējas. Turklāt nekas cits jau neatlieks, ja vien būs vēlme arī turpmāk saņemt naudu no aizdevējiem.

Paziņojumi, ka šāda plāna «B» valdībai nemaz nav, ļauj domāt, par diviem iespējamajiem variantiem, no kuriem, jāatzīst, neviens nav kaut cik optimistisks. No

Redakcija

Paļaušanās uz to, ka budžets pildīsies kā plānots, varētu liecināt par zināmu nai-vumu.

raksti@db.lv ☎ 67084442

vienas puses, paļaušanās uz to, ka budžets pildīsies, kā plānots, varētu liecināt par zināmu nai-vumu. Būtu tomēr jāņem vērā uzņēmēju un ekonomikas ekspertu vērtējumi, prognozes, ka gaidāmais nodokļu sloga palielinājums nedos tos ienākumus budžetā, kas ir plānoti. Piemēram, attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokļa rēķina eksperti prognozē aptuveni 20 miljonus latu lielus papildu ienākumus, kamēr valdības aprēķini paredz vairāk nekā divas reizes lielāku summu. Un tas nozīmē, ka nākamgad vienā brīdī mēs tiešām varam izrādīties sasistas siles priekšā.

No otras puses, nav izslēgts, ka budžeta veidotāji ir stipri vien līdzīgās domās ar neatkarīgajiem ekspertiem, vienlaikus ļoti labi apzinoties, ka gadu pirms gaidāmajām Saeimas vēlēšanām vēl vairāk tracināt sabiedrību, no politiskā aspekta raugoties, nav diez ko tālredzīgi. Tāpēc pastāv zināma cerība, ka ar izstrādāto budžetu varētu izdoties «izvilkt» līdz vēlēšanām, un lai tad nākamā Saeima uz nebēdu pieņem nākamās nepopulāros lēmumus.

Taču vēl nevar izslēgt arī trešo variantu... Proti, vakar Rīgā savu darbu sāka kārtējā Starptautiskā valūtas fonda (SVF) tehniskā misija, kuras galvenais uzdevums ir izvērtēt to, cik pamatots ir bijis valdības optimisms, izstrādājot jauno budžetu. Šajā kontekstā ekonomikas ministrs Artis Kampars (JI) ir atzinis, ka šīs misijas laikā galvenokārt var nākties runāt par diviem punktiem, ko savulaik mūsu valdība iekļā-vusi pirms kāda laika daļēji atslēptajā vēstulē SVF. Runa ir par iespēju palielināt PVN, kā arī ieviest progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokli Latvijā, tādējādi mēģinot samazināt starpību starp budžeta izdevumiem un ienākumiem. Protams, Kampars arī piebilda, ka, viņaprāt, jau tuvākajās dienās netiks sasaukta valdības ārkārtas sēde, lai spriestu, piemēram, par PVN celšanu, taču, kā rāda līdzšinējā pieredze, naudas aizdevēju skepsē parasti ir izrādīties spēcīgāks rādītājs par pašmāju optimismu. Līdz ar to nav izslēgts, ka būtiskākie pārsteigumi mūs gaida nevis nākošgad, bet jau šogad.

**dienas
bizness**

www.db.lv
www.rus.db.lv

Redakcija
tālr. 67084444, fakss 67084445
bizness@db.lv
Galvenā redaktore
Dace Andersone, bizness@db.lv
Numura redaktore
Rudīte Spakovska

Kurzeme
Vēsma Lēvalde Liepājā,
Ludviķa iela 4 — 2.
db@e-liepaja.lv, tālr. 34 80272
Reklāma
reklama@db.lv
tālr. 67084464, fakss 67084433,

Citēšanas gadījumā atsauce obligāta. Pārpublicēšana tikai ar rakstisku atļauju. Reģistrācijas apliecības nr. 1139. Iespiests Poligrāfijas grupa Mūkusalā Mūkusalas 15a. Metiens 9 000.

☎ **80003232**

<http://abonesana.db.lv> | abonesana@db.lv | fakss 7084489

Maksimālā auditorija kopā ar *Dienas biznessa* NUMURS **77 000**
Avots: TNS Latvia Nacionālais mediju pētījums/ prese/ Vasara 2009

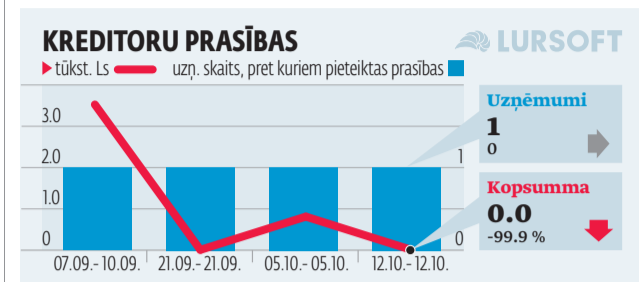
Viedokļi 3

Spilgts citāts

„Gan atsevišķas personas, gan nevalstisko organizāciju pārstāvji vairākās ES valstīs neformāli pauduši savu viedokli, ka, viņuprāt, es kā personība būtu lieliski piemērota (ES prezidentes) amatam.

► Vaira Vīķe-Freiberga, bijusī Valsts prezidente (LETA)

Nedēļas skaitļi

Eksperta viedoklis

Nekustamā īpašuma nodoklis ir taisnīgāks par IIN

Elementārā matemātika – kāpēc nekustamā īpašuma nodoklis ir sociāli taisnīgāks par iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Valdības lēmums apstiprināt nākošā gada budžetu un tā iesniegšana Saeimā ir apsveicama, jo mazina nenoteiktību par valsts fiskālo politiku un turpmāku ārvalstu finanšu palīdzības saņemšanu. Īpaši apsveicama ir «caurumu» labošana, ieviešot nodokļus, piem., dividendēm. Tomēr jau tagad redzams, ka budžetā pašlaik ietvertā nodokļu struktūra nevienu īsti neapmierina un tā arī nav optimāla Latvijas vajadzībām. Piedāvātā nodokļu sistēma uzliek lielāku slogu iedzīvotājiem ar mazākiem ienākumiem, t.i., potenciāli palielina plausu

Dainis Stikuts
a/s Swedbank vecākais ekonomists

„Īpaši apsveicama ir «caurumu» labošana, ieviešot nodokļus, piem., dividendēm.

starp dažādām sociālām grupām. Tas nozīmē, ka, ja ne 2010. g. budžeta ietvaros, tad nākošgad, nodokļu sistēma atkal būs jākorrigē.

Sabiedrībā virmo domstarpības par to, vai iedzīvotājiem pašreizējās izmaiņas nebūs pārāk liels slogs, vai tas būs sociāli taisnīgs. Jautājums vietā, jo pašreizējā budžeta nodokļu pakete tieši paredz relatīvi vairāk iekasēt no iedzīvotājiem ar maziem ienākumiem, proti, aptuveni 25% no iecerētajiem papildu nodokļu ieņēmumiem veidos ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu un atvieglojumu apgādājamiem samazinājums. Turklāt to maksās visi neatkarīgi no ienākuma un labklājības līmeņa. Ko valdība domā darīt, lai lāpītu budžeta caurumu? Paņemsim divas iniciatīvas, kas tieši skar mazāk turīgus iedzīvotājus. Valdība plāno iekasēt papildu nodokļus, samazinot ar iedzīvotāju

ienākuma nodokli neapliekamo minimumu no 35 uz 25 latiem un par apgādībā esošu personu no 63 uz 25 latiem, kā arī ieviešot 0.1% nekustamā īpašuma nodokli apdzīvojamai platībai.

Ko tas nozīmē iedzīvotājiem? Ņemsim tipisku ģimeni – 2 strādājošie un viens bērns. Neapliekamo minimumu samazinājuma dēļ šī ģimene gadā maksās aptuveni 160 latus. Pieņemsim, ka viņiem pieder dzīvoklis ar kadastrālo vērtību 20000 latu (58 m² dzīvoklis padomju laika ēkā, Ieriķu ielā, Rīgā), tas nozīmē, papildu 20 latu gadā. Kopā 180 latu gadā (pirmā jūlija normas dēļ šī ģimene budžetā jau maksās papildus aptuveni 300 latu gadā).
► **Visu viedokļi abonenti var lasīt www.db.lv**

db.lv aptauja

Vai, jūsuprāt, starptautiskie aizdevēji akceptēs valdības izstrādāto valsts budžetu 2010. gadam?

jā: 67%
nē: 33%

► AVOTS: WWW.DB.LV

Komentāri no db.lv

► **Ja atbilst** aizdevēju prasībām, kāpēc ne?

► **Kas tad viņiem atliek?**

► **Tas, kas šobrīd notiek** ar starptautiskajiem aizdevējiem, lielā mērā atgādina padomju gadus. Ja Maskavai kaut kas nepatika, tā draudzīgajām republikām «piegrieza» skābekli. Bet par to, ka kaut ko varētu nesaskaņot, pat iedomāties nevajadzēja. Un, protams, Starptautiskais valūtas fonds mums paprasīs gan progresīvo

ienākuma nodokli, gan arī vēl lielāku pievienotās vērtības nodokli. Un būs mums «pēdējās nakts» budžets.

► **Tur jau tas joks**, ka budžets ne visai atbilst aizdevēju prasībām. Pirmais, kas nāk prātā – smieklīgais 0.1% mājokļa nodoklis. Domāju, ka aizdevējiem tas īpaši nepatiks un šie pieprasīs nopietnāku nodokli. Līdz ar to varam sagaidīt, ka ceturtdien vai piektdien vienas dienas laikā taps pavisam cits budžets... Kā parasti – pa nakti.

Aktuāls skaitlis

38

lati
► Tik liels nodoklis no nākamā gada būs jāmaksā personām, kas izmantos dienesta automašīnu. AVOTS: LETA

Aktuāls skaitlis

1557

lati
► Līdz pat tik lielai naudas summai algas veidā ik mēnesi plānots izmaksāt jaunizveidotā Rīgas domes Birokrātijas apkarošanas biroja vadītājam Sergejam Novikovam. AVOTS: DELFI

Soļi krīzes pārvarēšanai Top3

Jāsaņem tas, kas pienākas

1 Atbildīgi jāizvērtē visas uzsāktās ilgtermiņa investīcijas. Gandrīz ikvienā nozarē valsts viegli atsakās vai plāno atteikties no sāktajām investīcijām, kas pirmajā mirklī, šķiet, palīdzēs budžetam, bet reāli ilgtermiņā radīs tikai jaunus zaudējumus. Piemēram, svarīgs solis ir lēmums par uzsākto projektu turpināšanu un pabeigšanu, jo to «iekonservēšana» un uzturēšana prasīs ne mazums valsts līdzekļu.

2 Jāiedveš dzīvība tautsaimniecībā, radot jaunus projektus ar privātās-publiskās partnerības instrumentu. Latvija neizmanto pilnvērtīgi visas efektīvās iespējas, kas ļautu piesaistīt investorus un galu galā arī nodrošināt nepieciešamās funkcijas.

3 Aktuāli ir nepievērtācis uz strauji augošu pelēko sektoru, kas rada milzu zaudējumus ikvienam. Tikai no būvniecības sektora vien Latvijas budžetam iepriekšējos gados garām paslidējis aptuveni 1 miljards latu. Visu šo gadu laikā lēmumu pieņēmēji nav pietiekami ieklausījušies vismaz 10 īstenojamos priekšlikumos no nozares puses. Ir jādara viss, lai valsts un arī sabiedrība dabūtu to, kas tai pienākas.

Ārzemju prese par Latviju

«Alkas pēc uzmanības»

Db apkopojā pasaules medijos rakstīto saistībā ar kompānijas Tele2 izstrādāto «triku ar nokritušo meteorītu».

Financial Times
► Zviedrijas telekomunikāciju kompānijas rūpīgi izstrādātais triks ar viltus meteoru, kas nokritis kādā Latvijas plāvā, ir sniedzis jaunu iespēju analizēt, kā mārketinga kampaņa var atspēlēties tās rīkotājam. [...] Latvijas valdību, kas cīnās pret visdziļāko recesiju Eiropas Savienībā, tas nebūt neuzjautrināja un protestējot tā norādījusi, ka lauzīs līgumu ar šo kompāniju.

Newser
► Kāda Zviedrijas telekomunikāciju kompānija ir izrakusi pati sev krāteri ar mārketinga triku, kas paredzēja meteora nokrišanas inscenējumu. Tele2 izraka bedri kādā Latvijas plāvā un ievietoja tās dibenā degošas ķimikālijas, simulējot meteora triecienu, iegūstot publicitāti plašsaziņas līdzekļos pasaulē

un piemulķojot glābšanas dienestus, kas norobežoja notikuma vietu un pārbaudīja radiācijas līmeni.

USA Today
► Vispirms bija «balonu puika», un tagad tam pievienojies «meteorīts Latvijā». [...] Tele2 norāda, ka atlidzinās bez līdzekļiem esošajai valdībai par glābšanas dienestu un īpašo vienību darbu, kas steidzās uz notikuma vietu.

Komsomojskaja Pravda
► Alkām pēc slavas un uzmanības 21.gadsimtā nav robežu: cilvēki nekautrējas ķerties pie atklātas krāpšanas, turklāt grandiozos apmēros, izjokojot kaudzi ļaužu un viss tikai, kā saka, divu rindiņu laikrakstā dēļ. [...] Pirmdien visa pasaule sajūsmā noelsās: sensācija! Latvijā nokritis ne ta meteorīts, ne ta NLO! [...] Latvija kļūst par dienas ziņu, bet attāpīgā zemes gabala īpašniece jau iekasē maksu par apskati. Un te pēkšņi – kārtējie maldi! Ar lāpstu izraktajā bedrē kūpējis visparastākais sal-

petris! Jo vietējais telekomunikāciju operators Tele2 nolēmis paslavēt savu dzimteni, kas ir ļoti daudz kā cienīga – piemēram, «uzņemt» pie sevis meteoru. Tikai pagaidām viņai nāvīgi neveicas un visas ziņas te mudz no negativisma.

Lenta.ru
► Iespējams, ka meteorīta saistība ar jauno budžetu un runām par lata devalvāciju nemaz nav tik nejauša. Ņemot vērā, kādu spriedzi šie faktori izraisa Latvijas sabiedrībā, neliela avatūra ar meteorītu, kas «nokritis» tieši istajā laikā – budžeta pieņemšanas brīdī – bija pat ļoti noderīga. Vienaldzīgo praktiski nebija, kas neapšaubāmi apstiprina akcijas panākumus [...]. Tikai interesanti, ka tāda pietiekami nopietna kompānija kā Tele2, kas līdz šim ieturējusi racionālu PR politiku, pēkšņi izšķīrusies par šādu skandalozu žestu, kas var dot nopietnu triecienu tās reputācijai.

Apkopoja Paula Prauliņa

Politiku rokās – ekonomikas

Latvijas ekonomikas atveseļošanās procesu un arī eiro ieviešanu lielā mērā var ietekmēt gaidāmās Saeimas vēlēšanas

To Db organizētajā konferencē *Biznesa prognozes 2010* uzsvēra Latvijas Bankas Monetārās pārvaldes vadītāja vietnieks Uldis Rutkaste un DnB/Nord Bankas makroekonomikas eksperts Pēteris Strautiņš.

Galvenais – ārējie tirgi

Eksperti brīdina, ka nākamgad vismaz 2010. gada pirmajos ceturkšņos Latvijas ekonomikā turpināsies krīzes inerce. «Straujais kritiens ir beidzies, tas, kas notiek tagad, ir mīkstā piezemēšanās,» norāda P. Strautiņš.

Makroekonomikas eksperti un arī ekonomikas ministrs Artis Kampars (*Jaunais laiks*) ir vienoti viedoklī, ka patlaban vairākās pasaules valstīs vērojamas ekonomikas atlabšanas pazīmes, kā arī tādas tendences kā neliels rūpniecības apjoma pieaugums un straujā Latvijas tekošā konta korekcija par labu eksportam, liecina par to, ka valsts ekonomika pamazām sāk atkopties.

«Runājot par ārējo pieprasījumu, ir diezgan labas izredzes, ka rūpniecība un eksporta sektori pamazām atsāks elpot. Tomēr, raugoties uz nākamajiem gadiem, būtu jāreķinās, ka iekšzemes pieprasījums, visticamāk, būs zems un nekāda straujā atkopšanās nebūs vērojama. Darba meklētāju īpatsvars varētu pārsniegt 20%, daudziem cilvēkiem būs

zemi ienākumi vai to nebūs, līdz ar to nebūs arī, kam radīt iekšzemes pieprasījumu,» secina U. Rutkaste.

Populisma draudi

Tomēr Latvijas ekonomikas stabilizāciju un arī eiro ieviešanu, kas gan, visticamāk, nenotiks ātrāk par 2014. gadu, ļoti var ietekmēt nākamā gada oktobrī paredzētās 10. Saeimas vēlēšanas. Patlaban svarīgākais ir pieņemt 2010. gada valsts budžetu, taču ekonomikas atveseļošanās var apdraudēt gan lēmumi, pie

kādiem politiķi varētu ķerties priekšvēlēšanu gaisotnē, gan vēlēšanu iznākums.

«Cerēsim, ka vēlēšanas pāries un tas ievirzīs Latvijas politikas pragmatiskā gultnē. Valsts reputācija patlaban ir dramatiski zema, ja skatāmies kredītreitingus. Visi pasaules ietekmīgākie mediji seko norisēm Latvijā, jebkuras amatpersonas izteikumi tiek momentā tulkoti angļiski, tiek izplatīti internetā un ne jau mums pozitīvā gaisotnē,» brīdina Latvijas Bankas pārstāvis.

Arī P. Strautiņš uzsver, ka pašreizējā ekonomiskā situācija var sekmēt jaunu populistisku politisko spēku parādīšanos uz politiskās skatuves un daļa vēlētāju var savas balsis atdot par šādiem politiķiem. Savukārt, ja vēlēšanās uzvarēs pašreizējās politiskās partijas, viņaprāt, ir pamats cerēt, ka pēc vēlēšanām šīs partijas tomēr spēs turpināt realizēt pragmatisku un liberālu ekonomisko politiku, kas nekaitēs valsts reputācijai un ļaus turpināt ekonomikas stabilizācijas procesu.

► Ekonomikas ministrs Artis Kampars: «Es nezinu, kas šajā valstī būs pēc mēneša.» FOTO: VITĀLIJS STĪPNIĒKS, DB

► Latvijas Bankas pārstāvis Uldis Rutkaste (no kreisās) un DnB/Nord bankas eksperts Pēteris Strautiņš ir vienprātīgi par politikas ietekmi uz ekonomiku sakarā ar gaidāmajām Saeimas vēlēšanām 2010. gada oktobrī.

FOTO: VITĀLIJS STĪPNIĒKS, DB

Paļauties nevar

Politikai tuvāk stāvošu amatpersonu izteikumi gan liecina, ka pārļiem optimismam par to, ka politiķi spēs būt pragmatiski, nav pamata. «Es nezinu, kas šajā valstī būs pēc mēneša,» konferencē *Biznesa prognozes 2010* atzina ekonomikas ministrs A. Kampars. Gan viņš, gan Finanšu ministrijas valsts sekretārs Mārtiņš Bičevskis, runājot par 2010. gada gaidāmajām nodokļu politikas izmaiņām, īpaši uzsver, ka nodokļu, kas tiešā veidā skar uzņēmējdarbību – pievienotās

vērtības, uzņēmumu ienākuma un iedzīvotāju ienākuma nodokļu, kā arī sociālo iemaksu likmes nākamgad nav plānots palielināt un aptuveni 180 milj. Ls lielie budžeta papildu ieņēmumi tiks nodrošināti, paplašinot ar nodokļiem apliekamo bāzi, t. i., aplikot ar tiem kapitāla pieaugumu un mājokļus. M. Bičevskis arī uzsver, ka ministrijai nav plāna B un tas arī nebūs nepieciešams, ja ar SVF un EK saskaņotā programma tiek turpināta.

Madara Fridrihsone
madaraf@db.lv • 67084402

liktenis

Iesaka norakstīt sliktos kredītus

Tautsaimniecības atdzīvošanos var gaidīt tikai pēc tam, kad bankas būs norakstījušas sliktos ieguldījumus

Tā Db rīkotajā konferencē *Biznesa prognozes 2010* atzina nekustamā īpašuma un būvniecības nozares pārstāvjus. Drīzu atdzīvošanos būvniecības un īpašumu tirgū eksperti negaida.

Jāturpina projekti

Tuvākajā laikā noteikti netiks atsākta masveida būvniecība. Nozare neiznīkta tikai tad, ja tiks turpināti lielie attīstības, infrastruktūras projekti, ES fondu līdzfinansētie projekti, pauda SIA *Skonto* būve valdes priekšsēdētājs Guntis Rāvis. Pēc viņa domām, Latvija joprojām atrodas brīvā kritienā, zemākais punkts ekonomikā vēl nav sasniegts.

SIA *Arco Real Estate* valdes loceklis Māris Laukalējs vērtēja, ka pašlaik faktiski ir tikai viens pozitīvs faktors, kas varētu veicināt nekustamā īpašuma (mājokļu) tirgu — arvien vidējā dzīvojamā platība vienam cilvēkam pie mums ir daudz mazāka nekā citviet Eiropā. Celtniecības darbi arī ir kļuvuši lētāki, taču visi pārējie faktori — iedzīvotāju ienākumu līmenis, kredītēšanas noteikumi, valdības

lēmumi, psiholoģiskie faktori utt. — šobrīd ir negatīvi.

Iepriekš izdzīvojām

Latvija jau ir pārdzīvojusi vairākas krīzes, atgādināja investīciju holdingkompānijas *NCH Advisors Inc.* pārstāvis Baltijas valstīs Kārlis Cerbulis. Un Latvijai ir arī zināšanas, kā atkopties. Līdz šim nopietnākā krīze bija pēc PSRS sabrukuma. Tomēr šai ir atšķirība no iepriekšējām: tā sakrīt ar globālo krīzi pasaulē, kas turklāt šoreiz ir ļoti nopietna, turklāt tā ir vērtējama kā «nelineārs» notikums, pēc kura nav skaidrs, kāda tieši būs vispārējā attīstība. K. Cerbulis atgādināja, ka Latvija līdz šim ir pierādījusi, ka spēj ātri reaģēt uz pārmaiņām. Tomēr, viņaprāt, jauna, strauja kredītēšana mums nepalīdzēs, jo, kā jau iepriekš pierādījis Latvija, «viegls un lēts kredīts ir narkotika. Kad pārstāj tās lietot, sekas ir tūlītējas un var būt nāvējošas.» Tomēr viņš piekrit G. Rāvja paustajam, ka sliktos kredītus norakstīšana («piedošana»), turklāt ātra, var palīdzēt.

K. Cerbulis pieļauj, ka būs vajadzīgi vēl 2 - 4 gadi, lai pilnībā izrāpotos no «bedres». Nekustamā īpašuma tirgū ne būtu jāgaida «vecā» cena, piemēram, mājokļi, ņemot vērā iedzīvotāju maksātspēju, var maksāt 300 - 1000 eiro/m².

Ingrīda Drazdovska
Katrīna Iljinska

SPRK pieprasa neatkarību

Regulatoram varētu piemērot tādu pašu statusu kā Latvijas Bankai un FKTK

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) un ekonomikas ministra domstarpības pieaugušas tiktāl, ka SPRK vērsies Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā, lai pieprasītu atcelt likumā noteikto ekonomikas ministra pārraudzību par iestādi. Kā pirmo soli uz funkcionālu un juridisku neatkarību, kas regulatoram pienākas pēc ES regulas, SPRK piedāvāja pārešanu Ministru prezidenta pārziņā, lai pēc tam, iespējams, kļūtu par pilnīgi nevienu nepakļautu institūciju, skaidroja SPRK padomes priekšsēdētāja Valentīna Andrējeva.

FOTO: VITĀLIJS STĪPNIĒKS, DB

► «Mēs gribam būt droši, ka mūsu budžets netiks grozīts un samazināts katru trešo mēnesi, tāpēc gribam būt neatkarīgi,» tā SPRK padomes priekšsēdētāja Valentīna Andrējeva.

Izdarā spiedienu

SPRK par klātneesošo ekonomikas ministru Arti Kamparu Saeimā izteica pārmetumus, ka ekonomikas ministrs, pār-raugot SPRK, atrodas interešu

konfliktā. Būdam *a/s Latvenergo* kapitāla daļu turētājs, viņš vienlaikus uzrauga iestādi, kas lemj par *Latvenergo* tarifiem. Turklāt ministrs arī izsakot ierosinājumus par SPRK budžetu, piemēram, rosinot samazināt regulējamiem uzņēmumiem piemērojamo gada nodevu no 0.17% uz 0.16%, no kā regulators nevarot izdzīvot, jo tam bez algu izmaksām ir arī vēl milzīgi izdevumi par telekomunikācijām un iepirkām iekārtām, teica V. Andrējeva. Ekonomikas ministra padomnieks Klāvs Olšteins gan centās norādīt, ka arī pēc pašreizējās likumdošanas regulators ne vienai iestādei tieši nav pakļauts. «Ekonomikas ministrs nenorāda, kā lemt regulatoram, vai kāds būs tā budžets, viņš vienīgi vērs uzmanību uz sabiedrībā aktuālām problēmām,» tā K. Olšteins.

Problēma — Kampars

Kā Db jau rakstīja, domstarpības starp SPRK un Ekonomikas ministru Arti Kamparu (*Jaunais laiks*) sākās praktiski ar to brīdi, kad viņš sāka pildīt ekonomikas ministra pienākumus un nāca klajā ar paziņojumiem, ka regulators, viņaprāt, nestrādā pietiekami efektīvi, jo, piemēram, dabasgāzes tarifi Latvijā ir augstāki nekā kaimiņvalstīs.

Savstarpēju saprašanās neveicināja arī ministra ierosinājumi par SPRK apvienošanu ar Konkurences padomi uz SPRK finansējuma rēķina, ko gan valdība noraidīja, kā arī ekonomikas ministra atbalsts regulatora padomes locekļu algas samazināšanai uz pusi, pielīdzinot SPRK strādājošos jebkuram valsts pārvaldes ierēdnim.

Līva Melbārde

Taupīt nevajag, tērēt!

Taupīt, nevajag tērēt!

Jūsu uzņēmums banku norēķinos var ietaupīt ievērojamas summas katru mēnesi. Ienāciet www.izmaksas.lv un pārbaudiet, cik!

Ēnu ekonomikas apjoms var būt ap 5 miljardiem latu

Ēnu ekonomika Latvijā ir aptuveni 40% jeb ap 5.26 miljardiem latu, lēš ekspertu grupa

Tā iesaka premjerministram Valdim Dombrovskim pilnveidot nodokļu administrēšanu.

Vēstuli premjeram parakstījuši trīs biedrību - Politiskā Laboratorija, Uzņēmēji un Ražotāji Latvijas attīstībai un Latvija - prezidentāla valsts - vadītāji. Balstoties uz vairākiem oficiāliem avotiem, Latvijā ēnu ekonomikas īpatsvars ir sasniedzis kritisko gandrīz 40% atzīmi no iekšzemes kopprodukta (IKP) - tas ir augstākais rādītājs Eiropā, taču valdība ar lēmumu celt nodokļu likmi veicina nodokļu nemaksātāju skaitu un tiešā veidā stimulē ēnu ekonomiku, uzskata minētās biedrības.

Vadoties pēc informācijas, kas pieejama divu pēdējo gadu

40%

► tik liels Latvijā aptuveni ir ēnu ekonomikas īpatsvars

AVOTS: BIEDRĪBAS POLITISKĀ LABORATORIJA, UZŅĒMĒJI UN RAŽOTĀJI LATVIJAS ATTĪSTĪBAI UN LATVIJA - PREZIDENTĀLA VALSTS

budžeta likumos, 2008. gadā IKP bija 1.6 miljardi latu, 2009. gadā tas prognozēts par 18% mazāks, t.i., aptuveni 1.3 miljardi latu. Iekasētā nodokļu summa no IKP ir aptuveni 30%. Tas nozīmē, ka 2009. gadā valsts budžeta ieņēmumiem no IKP vajadzētu būt vairāk nekā 4 miljardiem latu, lēš eksperti. Tas nozīmē, ka pelēkās ekonomikas apjoms Latvijas Republikā ir aptuveni 5.26 miljardi latu. 30% no šīs summas ir procentuālā nodokļu daļa, t.i., 1.58 miljardi latu ik gadu aizplūst garām valsts kasei.

Konkurences apstākļos nodokļus nemaksājošie uz-

ņēmumi atrodas izdevīgākā pozīcijā, jo tiem ir zemāka pakalpojuma vai ražošanas pašizmaksa. Augstā un nevienlīdzīgā nodokļu sloga dēļ daudzu uzņēmumu darbība kļūst konkurēt nespējīga un nerentabla. Tādā veidā tiek degradēta uzņēmējdarbības vide kopumā.

Līdz šim tā arī nav izdevies ieviest fizisko personu sākuma deklarēšanu, nulles deklarācijas, kas pasaulē ir nodokļu administrēšanas pamatelements. Uztrauc arī tas, ka veicamās VID strukturālās reformas ir vairāk tendētas uz konkrēto sev vēlamu vai nevēlamu personu rotāciju. Aicinājuma autori un viņu pārstāvēto organizāciju biedri uzskata, ka jāveic kardināla reforma nodokļu tiesiskajā regulējumā un administrēšanā, un pieprasa efektīvu nodokļu politiku, kura neatbalstītu spekulatīvos darījumus, bet stimulētu ražošanu un iedzīvotāju nodarbinātību, kā arī mazinātu ēnu ekonomiku.

Vēsma Lēvalde

Tirdzniecība

Rūk ieņēmumi

Viena no lielākajiem Baltijas valstu apgērbu tirgotājiem *Baltika group* pārdošanas ieņēmumi 3. ceturksnī, salīdzinot ar 2008. gada 3. ceturksni, samazinājušies par 33%, liecina paziņojums *NASDAQ OMX Riga* biržā. Kopējie pārdošanas ieņēmumi 3. ceturksnī sasniedza 225.1 milj. Igaunijas kronu (10.1 milj. Ls). Mazumtirdzniecības apjomi samazinājās par 29.7%, bet vairumtirdzniecības - par 52.6%. Ž. Hāka ► db.lv

Krīze

PB izaugsme gaida nākamgad

Eiropas Savienības (ES) 10 bijušo komunisma valstu kopējā ekonomika šogad sārūks par 4.2%, savukārt nākamgad šim valstu blokam tiek prognozēta izaugsme 1% apmērā. Tā teiktās Pasaules Bankas jaunākajā ziņojumā. Tajā norādīts, ka ES Austrumeiropas reģions leņķus zemāko punktu jau ir sasniedzis, taču izaugsmes perspektīvas esot drūmas, tāpēc, lai atgrieztos pie iepriekšējā līmeņa ekonomiskajiem rādītājiem, vajadzēs ilgu laiku. R. Bīders ► db.lv

Rīgas dome

No lata nepelna pat santīmu

Rīgas dome kā īpašnieks negūst iespējamo labumu no pašvaldības kapitāla komercsabiedrībām, iespējams, ieguldījumi veikti privatizētāju interesēs, LNT raidījumā *900 sekundes* atklāja valsts kontroliere Ingūna Sudraba. No katra ieguldītā lata komercsabiedrībās Rīgas dome atpakaļ saņem tikai 0.7 santīmus. V. Lēvalde ► db.lv

6 Ziņas

Var izvēlēties citus apdares materiālus

Gaismas pils projektētāji, lai ietaupītu, var pārskatīt apdarei izmantojamo materiālu izvēli

Tā diskusijā par LNB izmaksu pārskatīšanu informēja *Hill International* pārstāvis Pīters Sokets (*Peter Sockett*). Viņš norādīja, ka nākotnē, ja turpināsies būvzīmumu kritums, arī apdares materiālu cenas kritīs, tomēr pagaidām lētāku materiālu izvēle nebūtu lietderīga divu iemeslu dēļ: pirmkārt, projektā paredzētie materiāli ir arhitekta izvēlēti un ideāli iederas projektā un ekā, turklāt projekta pārstrā-

de, iestrādājot tajā lētākus materiālus, arī maksā naudu, un tas būtu 10 - 15 % no projektēšanas izmaksām. Tādējādi ietaupījums būtu niecīgs. Otrkārt, apdares materiālu iestrāde ekā paredzēta pēc diviem gadiem, tāpēc pašlaik par to spriest nav lietderīgi.

Savukārt neatkarīgs inženieris Sergejs Meierovics teica, ka neesot normāli, ka Gaismas pils celtniecības tāmē ir iestrādātas durvis par 890 - 1400 Ls, dārgas granīta plāksnes, gaismekļi no 200 līdz 6000 Ls, kā arī spoguļi par 155 Ls/m². Viņš norādīja, ka šo materiālu cenas pat mazumtirdzniecībā ir krietni zemākas.

Katrīna Iljinska

Kredīti

Lēni pieaug eiro kredītu īpatsvars

Septembrī, līdzīgi kā augustā, turpināja samazināties latos izsniegto kredītu apjoms, bet eiro izsniegto kredītu kopsumma - lēni pieaugt, liecina Latvijas Bankas Monetārā biļetena informācija. Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājāsaimniecībām izsniegto kredītu apjoms septembrī samazinājās par 40.8 miljoniem latu, kas ir mazākais mēneša sarukums kopš janvāra. Savukārt kredītu apjoma gada sarukuma temps pieaudzis

par 1.2 procentpunktiem, līdz 4.9 %. Ž. Hāka ▶ [db.lv](#)

Akcijas

Izsaka atpirkšanas piedāvājumu

Bank DnB Nord A/S izteikusi Latvijas *DnB Nord bankas* obligāto un galīgo akciju atpirkšanas piedāvājumu, liecina paziņojums *NASDAQ OMX Rīga* biržā. Vienas *AS DnB Nord bankas* akcijas atpirkšanas cena ir 3.16 Ls. Piedāvājuma termiņš ir 30 dienas, skaitot no dienas, kad *Latvijas Vēstnesī* ir publicēts sludinājums par atpirkšanas piedāvājumu. Ž. Hāka ▶ [db.lv](#)

5. novembrī

laikrakstā «Dienas bizness» tematisks pielikums

Reklāma & mārketings

Ar reklāmas izvietojumu Jums palīdzēs Diāna Pauniņa
67084404; 26160791
diana.paunina@db.lv

Pārvadātājiem uz pusi mazāk naudas

► «Pret jauno kārtību kopumā pārvadātājiem iebildumu nav. Viņi saprot, kāda šobrīd ir situācija, un ka ietaupīto naudu valsts varēs izmantot pasažieru pārvadājumu pasūtījumu veikšanai. Darba apjomi pārvadātājiem ir ļoti svarīgi,» norāda Andris Lubāns, Autotransporta direkcijas valdes priekšsēdētājs. FOTO: ELĪNA KURSĪTE, DB

Pasažieru pārvadātāji par 2010. gadu peļņā no valsts saņems par 3 milj. Ls mazāk

Tādas ir speciālistu aplēses par valdības jaunajiem apstiprinātajiem noteikumiem, pēc kuriem tiek aprēķināta pasažieru pārvadātājiem pienākošās peļņas (uzņēmumi pilda sociālo funkciju un valsts uzdevums atbilstoši Eiropas Savienības regulām ir nodrošināt šiem uzņēmumiem zināmu peļņas līmeni). Ja par 2009. gadu valstij pēc prognozēm būs jāmaksā pārvadātājiem aptuveni 5.6 miljoni latu, tad par 2010. gadu maksājums varētu sasniegt 2.51 miljoni latu.

Tas tapis skaidrs pēc veiktajām izmaiņām attiecīgā Ministru kabineta noteikumu projektā. Lai ietaupītu valsts budžeta līdzekļus, valdība mainīs peļņas aprēķināšanas sistēmu pasažieru pārvadātājiem, kuri sniedz pakalpojumus Latvijas teritorijā. Tādējādi valdība uz pusi samazina kopējos no valsts budžeta nepieciešamos līdzekļus pārvadātāju peļņas kompensēšanai.

Nevar protestēt

Pasažieru pārvadātāji būtiski neiebilst pret jauno pārvadājumu zaudējumu aprēķināšanas sistēmu. «Nu nevaram

mēs protestēt pret jauno kārtību, tāpēc ka jāapzinās, kāda ir situācija. Kurš tagad pateiks, kas ir svarīgāk - piemēram, pasažieru pārvadājumi vai 100 slimnieku operācijas,» retoriski vaicā Rīgas taksometru parka valdes priekšsēdētājs Leopolds Muižnieks, norādot, ka «pasažieru pārvadātājiem neklājas sliktāk kā slimniekiem». Viņš nenoliedz, ka nozarē situācija ir smaga, tomēr vienlaikus uzsver, ka tāda tā ir visā ekonomikā, tāpēc ir jāpielāgojas. «Šobrīd būtībā par investīcijām domāt nevar, jo kompensēti tiek tikai zaudējumi, bet uz peļņu pasažieru pārvadājumos nav ko cerēt,» tā L. Muižnieks.

Mainīs principus

Noteikumu projekts paredz mainīt peļņas veidošanas principus, saglabājot salikto procentu, kas sastāv no mainīgās un nemainīgās likmes. Mainīgās peļņas procenta daļas piemērošana ļaus attiecīgi samazināt kopējos no valsts budžeta nepieciešamos līdzekļus peļņas kompensēšanai gandrīz uz pusi. Daudzi pārvadātāji gan vēl līdz galam ar jaunajiem noteikumiem

nav iepazinušies. «Jebkurš samazinājums šajā situācijā nav patīkams. Situācija nozarē ir smaga, tomēr vēl neesmu sīkāk iepazinies ar jauno kārtību, lai izdarītu kādus tālāk ejošus secinājumus,» situāciju savukārt komentē pasažieru pārvadātāja CATA izpilddirektors Andrejs Malkavs. Visi uzņēmēji uzsver, ka tagad sagaida no valdības precīzu informāciju, kā jaunā kārtība attieksies uz viņu uzņēmumiem, lai tie var laikus sagatavoties. «Ļoti svarīgi ir, lai uzņēmumi laikus zina, kas viņus sagaida - tā mēs varam ieplānot izmaiņas un sagatavoties tām,» uzsver L. Muižnieks.

Negrib laika nobīdi

Turpmāk pārvadātāju peļņas apjoms tiks aprēķināts atbilstoši tekošajam pārskata gadam, nevis iepriekšējam, lai nerastos laika nobīde, kā rezultātā tiek nodrošināta attiecīgajā laika periodā adekvāta peļņa, atbilstoši reālai ekonomiskai situācijai. Piemēram, par pērnā gada izmaksātā peļņas likme bija 8.15% (no bilešu pārdošanas ieņēmumiem), savukārt par 2009. gadu aprē-

ķinātā peļņas likmes daļa, kas ir jāizmaksā, - 8.94%.

Pasažieru pārvadātāju zaudējumu kompensēšanas kārtību un peļņas izmaksāšanu paredz gan Eiropas Savienības regula, gan Latvijas normatīvie akti.

Papildus MK noteikumu projektā tiek pastiprinātas normas, kas attiecas uz sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēju un pašvaldību (ar 2010. gadu - plānošanas reģionu) uzraudzības jautājumiem. Šo un citus ar zaudējumu kompensācijas aprēķināšanu, piešķiršanu un izmaksāšanu saistītus jautājumus turpmāk izskatīs Satiksmes ministrijas izveidota komisija, kuras sastāvā arī paredzēti Latvijas Pašvaldību savienības un Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācijas pārstāvji.

Šis ir viens no Satiksmes ministrijas pasākumiem, lai samazinātu no valsts budžeta nepieciešamos līdzekļus pārvadātāju zaudējumu kompensēšanai un nepieciešamo valsts budžeta izdevumu samazināšanai.

Oskars Prikulis

Oskars.prikulis@db.lv • 67084403

5.6

miljoni latu

► Tik daudz naudas valstij jāsamaksā pasažieru pārvadātājiem peļņas nodrošināšanai par 2009. gadu. AVOTS: SM

2.51

miljons latu

► Tik daudz naudas valstij būs jāsamaksā pasažieru pārvadātājiem peļņas nodrošināšanai par 2010. gadu. AVOTS: SM

Krāpšanās ēna pār Jūrmalas Kāpu

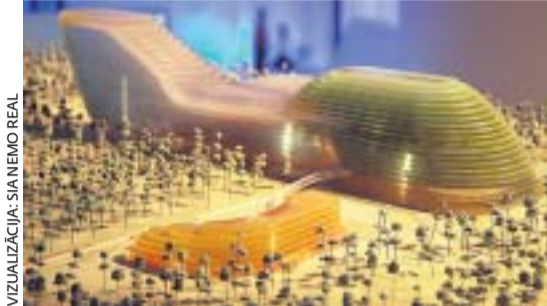
Plaši izskanējuši investora piesaiste projektam Kāpa Jūrmalā ir aizdomu apvīta

Jūrmalas skandalozais slēpošanas trases projekts atkal nokļuvis skandāla ēnā.

Izziņo plaši

Pēc izskanējušā paziņojuma, ka projektam Kāpa piesaistīti 50 miljoni eiro - pirmās nopietnās investīcijas, par ko informēja projekta attīstītājs SIA Nemo Real, pats potenciālais investors kategoriski noliedz iesaistīšanos projektā.

Kā ziņoja Nemo Real, jaunais investors esot Latvijas biznesa pārstāvis un pilsonis Boriss Teterēvs, kurš pirms neilga laika ir pārdevis savu autobiznesu Krievijā. Ir noslēgts notariāli apstiprināts līgums par nekustamā īpašuma pārdošanu Borisam Teterēvam, kas ir pirmais solis investīciju piesaistei iecerētā projekta realizācijai, tā situāciju komentē SIA Nemo Real valdes

► Ambiciozajam projektam Kāpa SIA Nemo Real jau labu laiku cer piesaistīt investorus.

► «Ir noslēgts notariāli apstiprināts līgums,» apgalvo SIA Nemo Real valdes priekšsēdētājs Māris Dzenītis.

priekšsēdētājs Māris Dzenītis. Ne ar vienu neesmu pat veicis pārrunas par iesaistīšanos šajā projektā, Db apgalvo pats B. Teterēvs.

Dīvainas pilnvaras

«Izmantota tika laikus neat-saukta vai viltota pilnvara,» kā viņaprāt visticamāko notikušā versiju min B. Teterēvs. Juristi strādājot pie notikušā, un kā var noprast no paša uzņēmēja, Kāpas investīciju gadījums nav vienīgais. «Tā ir daļa no lielas krāpnieciskas shēmas,» atklāj B. Teterēvs.

Viņš par notikušo esot nupat uzzinājis, bet varianti par iespējamajiem vaininiekiem uzņēmējam ir. «Es zinu, kam bija pilnvara,» uzsver B. Teterēvs, piebilstot, ka viņam padomā esošajiem cilvēkiem esot lieli parādi un problēmas ar nenomaksātiem nodokļiem.

Veiksmīgs uzņēmējs

Pieejamā informācija liecina, ka Boriss Teterēvs Krievijas biznesmeņu vidū tiek uzskatīts par veiksminieku, jo viņš paspēja pārdot lie-

lu sava biznesa daļu neilgi pirms krīzes sākuma.

2008. gada sākumā B. Teterēvs pārdeva 75.1% kapitāldaļu autodīleru kompānijā Mūsa Motors britu autoholdingam Inchcape Plc par 450 milj. dolāru, bet pārējie 24.9% britiem būs jānopērk līdz 2010. gada beigām – ne dārgāk par 250 miljoniem dolāru. Pēc B. Teterēva stāstītā, viņa bizness sācies 1991. gadā, kad viņš sāka vest automašīnas no Tāļajiem austrumiem, bet 1993. gadā kļuva par Latvijas uzņēmuma Mūsa Motors filiāles Krievijā vadītāju.

Toreiz uzņēmuma ofiss Krievijā aizņēma 12 kvadrātmetrus. 1995. gadā Mūsa Motors īpašniekiem radās nesaikāšanās, viņi nolēma sadalīt biznesu un B. Teterēvs atpirka Krievijas filiāli.

Izmaksas kritušās

Sākotnēji projekta Kāpa kopējās izmaksas tika lēstas 250-300 miljoni eiro.

Saskaņā ar sākotnējo ieceri uz daudzfunkcionālā izklaides, atpūtas, sporta kompleksa jumta virs aptuveni tūkstoš viesnīcas numuriņiem

atrstos Ziemeļeiropā lielākā slēpošanas trase. Projekts paredzēja vairākas slēpošanas nogāzes, vasaras ūdens slīdkalniņu, sniega atrakciju parku u.c. Iepriekš projekts tika vērtēts diezgan neviennozīmīgi - projekta pretinieki iepriekš pauduši bažas, vai iecerētais izklaides komplekss ar slēpošanas trasi nebeigsies tikai ar viesnīcām un daudzdzīvokļu namiem.

Atzist vērtību

Projekta Kāpa makets 2007. gadā tika atzīts par vienu no labākajiem MIPIM investīciju forumā Kannās, kurā piedalījās vairāk nekā 2200 firmu no 74 pasaules valstīm. Prestižais The Architecture Foundation piešķīris balvu Next Generation Award arhitektu birojam S333 Architecture + Urbanism par projekta Kāpa ēkas dizainu. SIA Nemo Real, kas ir projekta pieteicējs, pieder Jūrmalas domes deputātam Mārim Dzenītim, Dainim Kalvānam un Mārim Niedram. Uzņēmuma pamatkapitāls ir 172 tūkst. Ls.

Elizabete Rutule, Katrīna Iljinska, Rudīte Spakovska

ES finansējums raisa mazo uzņēmēju lielu interesi

Rīkoto ES finanšu dienu apmeklē daudz uzņēmēju, bet maz finanšu starpnieku

Latvijā rīkotās Eiropas Savienības (ES) mazo un vidējo uzņēmumu finanšu dienas konferenci apmeklēja rekordliels uzņēmēju skaits - 150, kas ir otrs lielākais skaits šo dienu apmeklējuma vēsturē, secina rīkotāji. Šādi pasākumi jau notikuši 20 ES valstīs un, piemēram, Francijā interesenti bijis uz pusi mazāk. Latvijā lielo uzņēmēju interesi pasākuma rīkotāji skaidro ar finanšu krīzes radīto situāciju,

kurai risinājumi tiek meklēti iespējami īsā laikā, tomēr norāda, ka ES piešķirtais finansējums apgūstams tikai caur starpnieku radītiem instrumentiem - riska kapitālu un garantijām.

Problēmas 18%

«Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) ir ES ekonomikas motors, kam nepieciešama vieglāka piekļuve degvielai jeb finanšu līdzekļiem - un tam radīta 1.1 miljardu eiro vērtā Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogramma (CIP),» uzsvēra Eiropas Komisijas (EK) Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektora pārstāvis Vīgands Jan-kuns (Vygandas Jankunas). Kā

norādīja EK uzņēmumu un rūpniecības ģenerāldirektora pārstāvis Andželo Ville (Angello Wille), piekļūvi finanšu līdzekļiem par lielāko problēmu patlaban atzīst 18% Latvijas uzņēmumu.

Priekšroka mikro

Lai īstenotu programmu Latvijā, ir parakstīts līgums ar Latvijas Hipotēku un zemes banku par garantiju sniegšanu aizdevumiem 30 milj. eiro apmērā. Savukārt ieguldījums 5 līdz 10 miljonu eiro apmērā perspektīvāko Baltijas valstu MVU pamatkapitālā veic Baltcap Privātais kapitāla fonds, kura portfelis ir 100 milj. eiro.

Līva Melbārde

Šmidre pārdevis Baltkom

Lai gan kapitāldaļas pārdotas, Šmidre turpinās darboties valdē

Par telekomunikācijas grupas Baltkom īpašnieku kļuvusi ar līdzšinējo uzņēmuma vadību saistītā akciju sabiedrība New Life Holding, Db apliecināja Baltkom preses sekretārs Lauris Klaviņš. Viņš paskaidroja, ka New Life Holding pilnībā pārņēmusi visas Baltkom kapitāldaļas no līdzšinējās tās īpašnieces Pēterim Šmidrem piederošās SIA Alina. Lai gan plašāka informācija par darījumu netiek sniegta, pēc īpašnieku maiņas P.Šmidre turpinās darbu Baltkom grupas vadībā kā vienīgais uzņēmuma valdes loceklis. Darījuma summa netiek atklāta.

Biznesa fakti

- **Nosaukums:** Baltkom
- **Dibināts:** 1991. gadā
- **Darbinieku skaits:** >400
- **Kopējais abonentu skaits:** 230 tūkstoši
- **Konsolidētais apgrozījums 2008. g:** 14.5 milj. Ls
- **Konsolidētā peļņa 2008. g:** 1.3 milj. Ls

AVOTS: BALTKOM

Šobrīd nav zināms, kas ir New Life Holding īpašnieki, Lursoft informācija vien atklāj, ka New Life Holding vienīgais valdes loceklis ir Aleksejs Tjurkins, bet New Life Holding padomē pārstāv padomes priekšsēdētājs Juris Kežberis, padomes priekšsēdētāja vietnieks Konstantīns Kokins un padomes loceklis Imants Jākobsons.

A.Tjurkins ir Baltkom izpilddirektors, J.Kežberis - komercdirektors, K.Kokins strādā vienā no Baltkom meitasuzņēmumiem, bet I.Jākobsons ir Baltkom tehniskā direktora vietnieks. Uzņēmums sola, ka izmaiņas neietekmēs Baltkom darbību.

Oktoobra sākumā viena no lielākajām ķilām jeb 9.165 milj. Ls apmērā ir iegrāmatota saistībā ar Baltkom, kur uzņēmums ir parādnieks, nēmejs - SEB Banka, bet de-vejs - Baltkom izpilddirektors A.Tjurkins. Pašlaik gan nav zināms, vai ķīla reģistrēta saistībā ar darījumu.

Šā gada pirmajos sešos mēnešos uzņēmums strādāja ar 8 milj. Ls konsolidēto apgrozījumu, kas ir par 12% vairāk nekā pērn šajā laika periodā.

Sanita Igaune

lenāc...

db.lv
biznesa portāls

Premia

VADOŠAIS SALDĒTĀS PĀRTIKAS IZPLATĪTĀJS PIEDĀVĀ SADARBĪBU SALDĒTĀS UN ATDZEŠĒTĀS PĀRTIKAS LOGISTIKAS UN NOLIKTAVAS PAKALPOJUMU JOMĀ

temperatūras režīms
+4°C - -18°C

Tel.: 27090974,
e-pasts: premia@premia.lv
www.premia.lv

**SIA „Neolat-R”
metālapstrādes
uzņēmums**

Piedāvā iegādāties un pasūtīt tērauda lentas biežumā no 0.3 līdz 2.0 mm un platumā no 40 līdz 1500 mm. Veicam tērauda ruļļu griešanu lentās īsā laikā. Cena 15 – 20 Ls/t + PVN. Veicam piegādes.

Tālr. 67372854
www.neolat-r.lv

PARK & FLY

Jauna Zemo cenu autostāvvietā blakus Lidostai Rīga

www.parkandfly.lv
Tel.: 2009 3232

LASOTRA
BALTIC TRANSIT SERVICES COMPANY LTD.

www.lasotra.lv

Busters Z
KRAVU PĀRVADĀJUMU UN EKSPEDICĪJA

PILNU UN SALIKTU KRAVU PĀRVADĀJUMI:

**ZVIEDRIJA
NORVĒGIJA**

TĀLR.: 67892385
FAKSS: 67423405
WWW.BUSTERSZ.LV
E-PAKSTS: INFO@BUSTERSZ.LV

8 Ziņas

M. Lazdovskis: reģistru privāta

Uzņēmumu reģistrs paliks valsts pārziņā. Tā informācijas sistēma būs valsts īpašums, kuru apsaimniekos privātais

To intervijā *Db* atklāj Tieslietu ministrijas valsts sekretārs Mārtiņš Lazdovskis. Viņš neredz argumentus, kādēļ Uzņēmumu reģistrs (UR) būtu jānodod privātās rokās.

Vai saņemti priekšlikumi UR nodot privātās rokās?

Tieslietu ministrija nekādus priekšlikumus no LTRK attiecībā uz UR nodošanu koncesijā vai privātās publiskās partnerības ietvaros kādam privātajam nav saņēmusi. Ministrija lūdz LTRK sniegt sīkāku skaidrojumu par UR novērtējumu un tā funkciju iespējamo nodošanu privātajam sektoram, kā arī minēt piemērus, kur šāds modelis tiek praktizēts citās valstīs.

Kādu redzat UR nākotni?

Valsts pienākums ir nodrošināt tiesisku vidi uzņēmējdarbībai. Ar to saprotot, ka visas fiziskas un juridiskas personas var paļauties uz valsts darbībām, ko tā veic, uz tiem ierakstiem, kas iekļauti publiskā reģistrā. UR līdzās Iedzīvotāju, Zemesgrā-

matu kadastru reģistram ir valsts pamatreģistrs. Šobrīd neredzu, pie kādiem nosacījumiem Tieslietu ministrija varētu piekrist piedāvājumam, kas paredzētu valsts atbildību attiecībā uz reģistrāciju, deleģēt kādām privātpersonām. Ir zināmi gadījumi, kad divi uzņēmuma īpašnieki savā starpā strīdas un katrs nes reģistrēt citādu dokumentu, ko otra puse noraida. Man nav zināma tāda prakse citās valstīs, kur strīdu starp diviem īpašniekiem risinātu kāda privātpersona. Tikpat labi šajā kontekstā var aizrunāties līdz tiesvedības nodošanai privātās rokās, jo ir taču šķirējtiesas un varbūt arī tām uzticēsim krimināllietu skatīšanu.

Var runāt par ciešāku sadarbību ar privāto sektoru attiecībā uz informācijas sistēmu uzturēšanu utt., ko privāts sektors var izdarīt labāk un lētāk. Taču jānošķir robeža starp to, kas ir valsts atbildība, un to, ko efektīvākas pakalpojumu sniegšanas vārdā varam nodot privātajam sektoram. UR ir iestāde, kura privāts ek-

toram ir deleģējusi būtisku daļu — visu savu datu bāzu sistēmu izstrādi, uzturēšanu, tai skaitā informācijas izplatīšanu komerciāliem nolūkiem, jo valsts par šo sistēmu izstrādi un uzturēšanu nemaksā.

Cik ilgi vēl uzņēmējiem, piedaloties kādos konkursos būs jāprasa izziņa no UR?

Man ir grūti pamatot uzņēmējiem, kāpēc, piedaloties kādā valsts vai pašvaldību iepirkumu konkursā, ir jāiesniedz UR izziņa. Tas ir tāpēc, ka citai iestādei, lai saņemtu kādu izziņu, jāsamaksā nauda *Lursoft*. Valsts pārvaldes likums nosaka to, ka informācijas apmaiņa starp valsts iestādēm notiek bez maksas. Konkrētajā gadījumā tā tas nav. Tāpēc par šo jautājumu būs jādiskutē, lemjot par UR tālāko nākotni, attīstību. Ministrijas aktivitātes ir vērstas uz mērķi — kā šobrīd privāto informācijas sistēmu iekļaut kopējā valsts informācijas sistēmā un nodrošināt datu apmaiņu ar citām ministrijām un iestādēm.

Elektroniskā reģistrācija UR, cik tā ir reāla?

Latvijai uz to būtu jāiet. Šajā kontekstā mazāk jārunā par juridiskiem riskiem, jo ir e-paraksts un šāda sistēma strādā vairākās ES dalībvalstīs. Ar UR vadību ir pārrunātas arī nepieciešamo normatīvo aktu izmaiņas, lai to īstenotu. Taču, tā kā UR informācijas sistēma nepieder valstij, tad elektroniski reģistrācija kā jauns pakalpojums un tā ieviešana ir atkarīga no *Lursoft*. Protams, ja šādu normu paredzam likumdošanā, tad *Lursoft* tas jāievieš saskaņā ar pašreizējo līgumu. Taču pašreizējā līguma darbības termiņš tuvojas beigām un tāpēc loģiskāk ir meklēt kompromisu ar *Lursoft*.

UR sistēmas apkalpošanas līgums ar *Lursoft* beidzas 2011. gada augustā, kas notiks tālāk?

Šobrīd gatavojam un analizējam iespējamus risinājuma variantus attiecībā uz 2011. un turpmākajiem gadiem, kāds varētu būt UR informācijas sistēmas apkalpošanas un uzturēšanas modelis. Latvijas valsts pārvalde ir būtiski mainījies kopš 2001. gada, kad tika noslēgts pašreizējais līgums ar *Lursoft* par UR informācijas sistēmas uzturēšanu un apkalpošanu.

Latvija ir ES dalībvalsts un jāpaskaidro arī tās politikai attiecībā uz informācijas at-

kalizmantošanu — izplatīšanu. Proti, ES direktīva liek dalībvalstīm pārslēgt tās ekskluzīvās vienošanās, kādas ir spēkā, un radīt priekšnosacījumus, lai informācija būtu plašāk pieejama par zemākām cenām un vairāk būtu tās izplatīšanas kanālu. Cenas par UR informāciju ir relatīvi augstas.

Tāpēc līgumu, kurš ir analogs vai ļoti līdzīgs pašreizējam, pārslēgt Latvija nevarēs. Pašlaik tiek analizēti dažādi varianti, tostarp arī iespēja, ka valsts izveido savu informācijas sistēmu, ko pēc tam nodod apsaimniekošanā privātuzņēmējiem, nodrošinot vienlīdzīgas informācijas izplatīšanas iespējas arī citiem tirgus dalībniekiem.

Vai nauda šādas sistēmas izveidei ir?

Valsts budžetā šādam mērķim naudas nav un nebūs. Vienīgā iespēja būtu šo informācijas sistēmas izstrādi un attīstīšanu finansēt no ES fondu līdzekļiem. Šobrīd gan ES struktūrfondu programmās finansējums tam nav paredzēts. Tāpēc ar valdībā tiks iesniegts informatīvais ziņojums, kurā būs ietverti vairāki risinājuma varianti. Kopumā šī informācijas sistēma valstij varētu izmaksāt ap 2 milj. Ls, taču summa vēl var mainīties. Jebkurā gadījumā tā būs politiska izšķiršanās.

Māris Ķirsons
kirsons@db.lv 67084410

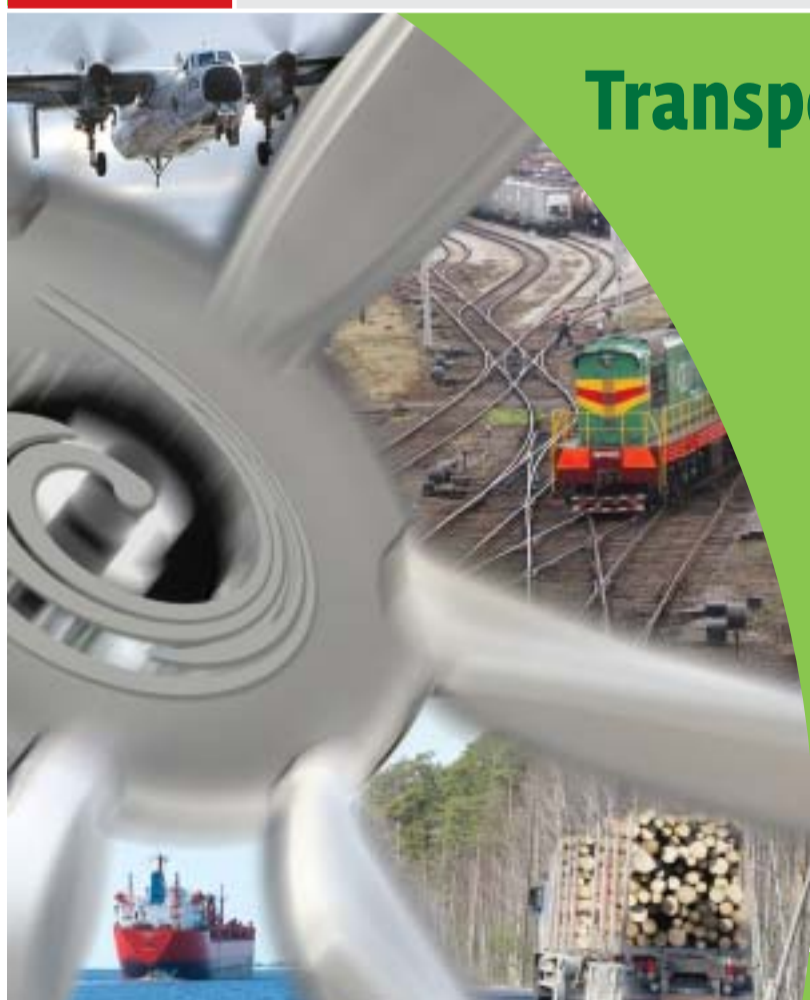
► Tieslietu ministrijas valsts sekretārs Mārtiņš Lazdovskis neredz iemeslus, kādēļ valstij būtu Uzņēmumu reģistrs jāatdod privātās rokās.

FOTO: EDMUNDS BRENCIS, DB

dienas **bizness** konferences

25. novembrī

Transporta un loģistikas nozares forums

Risinājumi Latvijas tranzīta konkurētspējas nodrošināšanai

Foruma tematika:

- Kas paveikts un kas tiek plānots transporta un loģistikas nozares attīstības veicināšanai?
- Aktualitātes starptautisko autopārvadājumu jomā
- Kā likumdošanas izmaiņas ietekmē uzņēmumu darbību?
- Kādas ir investīciju iespējas transporta un loģistikas nozarē?
- Latvijas uzņēmēju sadarbības iespējas konkurētspējas palielināšanai
- Kā pārmaiņu laiks veicina inovatīvu risinājumu ieviešanu transporta un loģistikas nozarē?

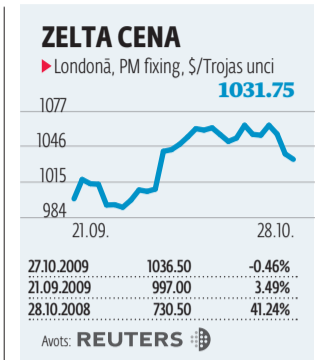
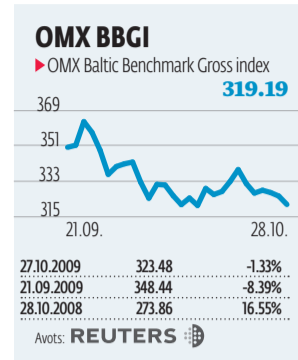
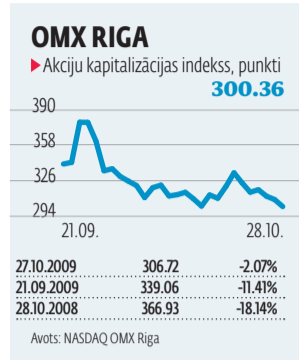
Sadarbībā ar

DB SCHENKER

Plašāka informācija un pieteikšanās: www.db.lv/konferences/ vai pa tālruni 67084468

10 Investors

Komentārs par akciju tirgu

Var zaudēt lielu daļu no iegūtā

Līdz ar straujo naftas cenas kāpumu oktobra pirmajās trīs nedēļās, labi ir veicies arī naftas kompāniju akcijām, kuras pateicoties gan augstajām naftas cenām, gan optimismam akciju tirgos spēja uzrādīt pieklājīgu pieaugumu. Tādējādi, piemēram, AMEX OIL indekss, kurš ietver 13 pasaules vadošās kompānijas naftas nozarē, oktobra pirmajās trīs nedēļās spēja pieaugt par vairāk nekā 10 %, sasniedzot pat pēdējā gada augstāko vērtību, kamēr ASV akciju tirgus indekss S&P 500 palielinājās par nedaudz vairāk nekā 5 %.

Taču jāņem vērā, ka pēdējās nedēļas laikā akciju tirgi un arī naftas cena sāka pamazām šķobīties, un ir vērojams, lai arī pagaidām ne īpaši straujš, bet tomēr kritiens lejup, kas negatīvi ir ietekmējis naftas kompāniju akciju cenu vērtību.

Ja korekcija tādā veidā turpināsies un akciju tirgi ies vēl zemāk, kā arī naftas cena nokritis zem 75 dolāriem par barelu, tad, visdrīzāk, naftas kompāniju akcijas piedzīvos straujāku korekciju, zaudējot lielu daļu no pēdējos mēnešos gūtā pieauguma.

Juris Jankovskis, Swedbank brokeris

Ja korekcija turpināsies, tad visdrīzāk naftas kompāniju akcijas piedzīvos straujāku korekciju.

Zelta cena samazinājusies

Zelta cena patlaban svārstās ap 1034 dolāru atzīmi.

Dolāra pozīcijas stiprināšanās varētu samazināt pieprasījumu pēc zelta kā alternatīva ieguldījuma, tāpēc šodien zelta cena Londonas metālu biržā samazinājusies, raksta Bloomberg.

Zelta cena, kas parasti mainās pretējā virzienā dolāram, kopš sava rekordaugstā līmeņa - 1070.8 dolāru par unci - sasniegšanas 14. oktobrī, nokritusies par 3.4 %.

Zelta cena tūlītējām piegādēm samazinājās par 5.28 dolāriem jeb 0.5 %, līdz 1034.78 dolāriem par unci. Vakar metāla cena nokrita līdz 1032.55 dolāriem, kas ir zemākais līmenis kopš mēneša sākuma. Zelta cena de-

cembra piegādēm Ņujorkas preču biržā samazinājās par 20 centiem, līdz 1035.2 dolāriem par unci.

Kopumā zelta cena šogad ir pieaugusi par 18 %.

Tomēr vairāki eksperti uzskata, ka zelta cena nākamajos gados kāps. Tā, piemēram, Superfund Financial Singapore pārstāvis Arons Smits paredz, ka zelta cena nākamā trīs gadu laikā var pieaugt līdz pat 2000 dolāriem par Trojas unci, jo investori turpinās nodrošināties pret ievērojamo inflāciju.

«Nākamo dažu gadu laikā, pēc piedzīvotās deflācijas, mēs pieredzēsim būtisku inflāciju,» viņš paredz. Tāpat analītiķis Džims Rodžers iepriekš prognozēja, ka tuvākajā desmitgadē zelts sasniegs 2000 dolāru līmeni.

Žanete Hāka

Bailes ieiet biržā n

Uzņēmumi sāk skatīties uz sākotnējo publisko pi

Līdz ar piesardzīgi pozitīvām ziņām par pasaules ekonomikas atlabšanu un akciju tirgu atgūšanos no martā piedzīvotajām dzelmēm, ir pieaugusi investoru riska apetīte un palielinājusies interese par akciju iegādi.

Tā rezultātā tirgū atkal parādījušies arī sākotnējie publiskie piedāvājumi (initial public offerings - IPO), skaidro Evli Securities korporatīvo finanšu direktors Mikus Janvars.

Skaitis palielinās

Visā pasaulē kopumā šajā gadā jau notikuši pāri par 600 sākotnējie publiskie piedāvājumi, turklāt tieši pēdējie mēneši ir jauniem un ievērietas cienīgiem darījumiem bagātāki, skaidro eksperts.

Tā, piemēram, ASV septembra pēdējā nedēļā vien notika veseli septiņi sākotnējie publiskie piedāvājumi, kas ir lielākais vienā nedēļā notikušais sākotnējo publisko piedāvājumu skaits kopš 2007. gada nogales. Starp šī gada desmit lielākajiem sākotnējiem publiskajiem piedāvājumiem deviņi ir notikuši kopš augusta sākuma, uzsvē M. Janvars.

Tomēr Centrālās un Austrumeiropas reģionā kopš gada sākuma sākotnējie publiskie piedāvājumi ir notikuši tikai Polijā. Varšavas Fondu biržā un tās alternatīvajā tirgū New Connect šogad ir notikuši jau 20 sākotnējie publiskie piedāvājumi.

Lielākais piedāvājums

Papildus tam, šīs nedēļas sākumā sākotnējā publiskā piedāvājuma rezultātus paziņoja Polijas valsts īpašumā esošais energouzņēmums PGE (Polska Grupa Energetyczna SA), kura 2.4 miljardus dolāru vērtais piedāvājums ir šī gada lielākais sākotnējais publiskais piedāvājums Eiropā. Piedāvājuma cena sasniedza cenu apgabala augstāko robežu un kopējais pieprasījums pārsniedza pie-

Līdz ar piesardzīgi pozitīvām ziņām par pasaules ekonomikas atlabšanu un akciju tirgu investoru riska apetīte un palielinājusies interese par akciju iegādi, uzsvē Evli Securities

dāvājumu 7.5 reizes.

«Cena un liels pieprasījums nav pārsteigums,» par PGE sākotnējo publisko piedāvājumu sacījis Mareks Mikucs, kurš palīdz

novērtējums ir salīdzinoši pievilcīgs,» norādījis fonda pārstāvis. Kā raksta aģentūra Bloomberg, Polija arī plāno veikt otra lielākā enerģētikas uzņēmuma Tauron Polska Energia SA sākotnējo publisko piedāvājumu - tas iecerēts nākamā gada pirmajā pusē. Uzņēmums plāno piesaistīt 4 miljardus Polijas zlotu (668 miljonus latu).

«Līdz ar to no iepriekš minētā var secināt, ka investoru apetīte attiecībā uz jaunu akciju iegādi arvien palielinās,» norāda Evli Securities pārstāvis. Tas savukārt ļauj veikt arvien jaunus sākotnējos publiskos piedāvājumus, jo

dāvājumu 7.5 reizes. «Cena un liels pieprasījums nav pārsteigums,» par PGE sākotnējo publisko piedāvājumu sacījis Mareks Mikucs, kurš palīdz

novērtējums ir salīdzinoši pievilcīgs,» norādījis fonda pārstāvis. Kā raksta aģentūra Bloomberg, Polija arī plāno veikt otra lielākā enerģētikas uzņēmuma Tauron Polska Energia SA sākotnējo publisko piedāvājumu - tas iecerēts nākamā gada pirmajā pusē. Uzņēmums plāno piesaistīt 4 miljardus Polijas zlotu (668 miljonus latu).

«Līdz ar to no iepriekš minētā var secināt, ka investoru apetīte attiecībā uz jaunu akciju iegādi arvien palielinās,» norāda Evli Securities pārstāvis. Tas savukārt ļauj veikt arvien jaunus sākotnējos publiskos piedāvājumus, jo

uzņēmumu pusē nepieciešamība pēc jauna kapitāla investīciju restrukturizāciju veikšanai nav apstājusies arī piedzīvotās globālās finanšu krīzes apstākļos.

Baltijā tik labi nav

«Kaut gan Baltijas valstīs situācija vēl nav tik rožaina, tomēr arī pie mums parādās pirmie cerību stariņi,» skaidro M. Janvars.

«Lai arī sākotnējo publisko piedāvājumu vilnis mūs nav sasniedzis, tomēr vairāki pēdējā laika notikumi liek domāt par investoru interese atjaunošanos,» uzsvē eksperts.

Tā, piemēram, TeliaSone- ra akciju atpirkšanas darījums liecināja par to, ka

JĒLNAFTAS CENA

► Brent (spot) cena Sullom Voe term., \$/bbl

27.10.2009	76.88	-2.06%
21.09.2009	68.06	10.64%
28.10.2008	59.27	27.05%

Avots: REUTERS

USD/LVL

► Latu skaits 1 ASV dolārā

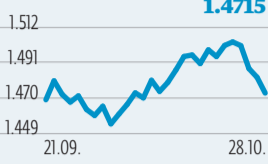

28.10.2009	0.472	0.42%
22.09.2009	0.479	-1.04%
29.10.2008	0.561	-15.51%

Avots: Latvijas Banka

EUR/USD

► ASV dolāru skaits 1 EUR

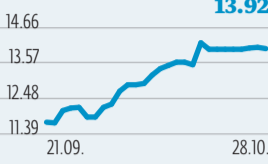

27.10.2009	1.4809	-0.63%
21.09.2009	1.4675	0.27%
28.10.2008	1.2764	15.29%

Avots: REUTERS

RIGIBOR

► 3 mēnešu naudas tirgus likme latiem, %

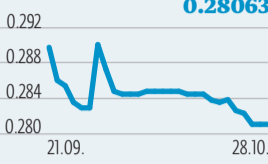

27.10.2009	13.96	-0.29%
21.09.2009	11.64	19.59%
28.10.2008	11.57	20.31%

Avots: Latvijas Banka

LIBOR USD

► 3 mēnešu naudas tirgus likme USD, %

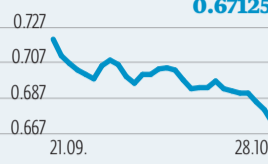

27.10.2009	0.28063	0.00%
21.09.2009	0.28938	-3.02%
28.10.2008	3.46500	-91.90%

Avots: REUTERS

LIBOR EUR

► 3 mēnešu naudas tirgus likme EUR, %

27.10.2009	0.67875	-1.10%
21.09.2009	0.71875	-6.61%
28.10.2008	4.85000	-86.16%

Avots: REUTERS

mazinās

lielo piedāvājumu veikšanu

atgūšanos no martā piedzīvotajām dzelmēm, ir pieaugusi pārstāvis Mikus Janvars. FOTO: EVA ŠAVDINE, DB

Baltijas valstis pamazām sāk atgriezties investoru kartēs. Turklāt pēdējā laikā Baltijas valstu uzņēmumi jau publiski apspriež sākotnējo publisko piedāvājumu plānus. Tā piemēram, Igaunijas energouzņēmums *Eesti Energia* jau ir paziņojis par sākotnējā publiskā piedāvājuma veikšanu, tiklīdz radīsies tam piemēroti tirgus apstākļi.

Tas, protams, nenozīmē, ka *Eesti Energia* vai jebkura cita Baltijas uzņēmuma sākotnējais publiskais piedāvājums ir akmeni iekalts tuvāko mēnešu jautājums. Tomēr pēdējā laikā varbūtība, ka kāds Baltijas uzņēmums tuvāko 6-9 mē-

nešu laikā veiks sākotnējo vai otrreizējo publisko piedāvājumu, noteikti ir palielinājusies, uzskata M. Janvars.

Žanete Hāka
zanete.haka@db.lv 67084423

7.5

► tik reizes pieprasījums pēc Polijas energokompānijas PGE akcijām pārsniedza piedāvājumu.

AVOTS: BLOOMBERG

Resursi

► Nafta

Jēlnaftas un naftas produktu cenas Eiropā un ASV*

	28.10.	27.10.	26.10.
Brent Dated, USD/barelu	75.3	76.88	76.64
Urals spot, USD/barelu	74.6	76.18	75.89
WTI, USD/barelu	77.31	79.42	78.58
Benzīns, USD/t	715	715	705
Dīzeldegviela, USD/t	644.5	660.75	650.5
Kurināmā degviela, USD/t	614.5	630.75	623.5

*19.00 pēc Latvijas laika

Paskaidrojumi: Brent - Ziemeļjūras jēlnaftas Brent spot cena, Urals - CIF Roterdamā, WTI - West Texas Intermediate FOB Oklahomā, benzīns - Premium Unleaded, dīzeldegviela Eiropā, ULSD CIF Ziemeļrietumeiropā

► Starpbanku likmes

Latu likmes, % 28.10.2009.

Nosaukums	RIGIBID	RIGIBOR
Overnight	0.98	1.98
1 diena	0.98	2.02
7 dienas	1.07	2.45
1 mēnesis	3.65	6.61
3 mēneši	9.62	13.92
6 mēneši	10.40	14.82
12 mēneši	10.74	15.70

Dolārs, euro, % 28.10.2009.

Terminš	LIBOR USD	LIBOR EUR	EURIBOR
1 mēnesis	0.24288	0.38750	0.426
3 mēneši	0.28063	0.67125	0.724
6 mēneši	0.57000	0.99313	1.008
12 mēneši	1.20875	1.22750	1.238

Vērtspapīri

► Akcijas NASDAQ OMX Rīga -2.07%

28.10.2009. Izmains pret 27.10.

Uzņēmums	Pēdējā cena, LVL	Izmaiņa, %	Vid. sv. cena, LVL	Tirgto akciju sk.	Kopējais apgroz.
----------	------------------	------------	--------------------	-------------------	------------------

Oficiālais saraksts

Grindeks	4.79	0.00	0.00	0	0.00
Latvijas Kuģniecība	0.45	-4.26	0.46	30895	14359.11
Olainfarm	0.97	-3.00	0.98	179	174.63
SAF Tehnika	0.56	-3.45	0.56	609	344.04
Ventspils nafta	1.26	-1.56	1.25	2078	2588.59

Otrais saraksts

Ditton piedevkēzu rūpnīca	0.11	-8.33	0.12	4488	535.41
Latvijas balzams	1.92	-2.04	1.92	37	71.04
Latvijas Gāze	4.80	-1.23	4.74	414	1963.20
Liepājas metalurģis	1.31	0.00	0.00	0	0.00
Rīgas kuģu būvētavā	0.22	-4.35	0.23	16750	3874.00
Valmieras stikla šķiedra	0.50	0.00	0.50	4089	2030.64

► Akcijas NASDAQ OMX Vilnius -0.71%

28.10.2009. Izmains pret 27.10.

Nosaukums	Pēdējā cena, LTL	Izmaiņa, %	Vid. sv. cena, LTL	Tirgto akc. skaits	Kopējais apgroz.
Apranga	2.25	-4.66	2.26	49555	112107.42
Agrowill Group	0.41	0.00	0.41	2434	997.94
City Service	7.38	+1.10	7.29	4007	29221.54
Invalda	2.20	-3.93	2.22	19199	42618.08
Lietuvos Dujos	2.46	-1.60	2.50	6007	14998.07
Panevežio statybos trestas	3.63	+0.83	3.52	30781	108504.25
Pieno Žvaigzdes	2.90	0.00	0.00	0	0.00
Rokiskio Suris	2.95	+1.37	2.92	3428	10022.76
Rytu Skirstomieji Tinklai	2.14	-1.83	2.18	13100	28605.36
Siaulių Bankas	1.04	-1.89	1.06	49055	51993.00
Sanitas	9.72	-1.32	9.79	513	5022.04
Snaige	0.68	0.00	0.68	47788	32327.41
TEO LT	1.95	-0.51	1.95	731760	1426953.00
Ukio bankas	1.13	+3.67	1.12	454039	508873.19
Utenos Trikotazas	1.15	-2.54	1.15	1100	1265.00
Vilniaus Baldai	8.60	-3.15	8.60	71	610.60
Vilkyškiu Pienine	2.64	+1.54	2.63	3600	9469.00

► Krāsaino metālu oficiālās cenas*

28.10.2009., USD/t

Metāls	Sodiensas	pērk	pārdod	3 mēnešu pērk	pārdod
Varš	6470	6475	6504.5	6605	
Svins	2240	2243	2270	2272	
Cinks	2240	2241	2261	2261.5	
Nikelis	18495	18500	18500	18525	
Alva	15090	15095	14940	14945	

Metāls	Sodiensas	pērk	pārdod	3 mēnešu pērk	pārdod
Alumīnijs	1927.5	1928.5	1961.5	1962	
Al.sakauss	1705	1715	1740	1750	

Dārgmetālu fiksācijas Londonā, USD/tr.oz.: zelts 1031.75, sudrabs 16.33, platins 1307.5, pallādijs 322.5
* Londonas metālu biržā

Valūtas

► Pasaules valūtu kursi*

28.10.2009.

ASV dolārs	USD	1.0000	1.4715
Albānijas leks	ALL	93.100	137.00
Aļžīras dinārs	DZD	70.988	104.46
Argentīnas peso	ARS	3.8200	5.6211
Armēnijas drams	AMD	385.00	566.53
Austrālijas dolārs	AUD	1.1140	1.6392
Azerbaidžānas manats	AZN	0.8025	1.1809
Baltkrievijas rubelis	BYR	2733.0	4021.6
Brazīlijas reāls	BRL	1.7567	2.5850
Bulgārijas leva	BGN	1.3288	1.9553
Cehijas krona	CZK	18.011	26.503
Čīles peso	CLP	530.70	780.93
Dānijas krona	DKK	5.0567	7.4409
Dienvēstārijas rands	ZAR	7.8200	11.507
Dienvēstārijas vons	KRW	1185.4	1744.3
Eiropa	EUR	0.6796	1.0000
Eģiptes mārcina	EGP	5.4700	8.0491
Gruzijas lars	GEL	1.6729	2.4617
Hongkongas dolārs	HKD	7.7498	11.404
Horvātijas kuna	HRK	4.9044	7.2168
Igaunijas krona	EEK	10.629	15.640
Indijas rūpija	INR	47.160	69.396
Izraēlas šekelis	ILS	3.7620	5.5358
Islandes krona	ISK	124.72	183.53
Japānas jena	JPY	90.580	133.29
Jaunzēlandes dolārs	NZD	1.3732	2.0207
Jordānas dinārs	JOD	0.7075	1.0411

Kanādas dolārs	CAD	1.0776	1.5857
Kazahstānas tenge	KZT	150.71	221.77
Krievijas rublis	RUB	29.252	43.044
Kīnas juana	CNY	6.8270	10.046
Latvijas lats	LVL	0.4816	0.7087
Lielbritānijas mārcina	GBP	0.6096	0.8970
Lietuvos lita	LTL	2.3454	3.4513
Malaizijas ringīts	MYR	3.4200	5.0325
Marokas dirhams	MAD	7.7077	11.342
Makedonijas denārs	MKD	41.420	60.950
Meksikas peso	MXN	13.308	19.582
Moldovas leja	MDL	11.020	16.216
Norvēģijas krona	NOK	5.7320	8.4346
Polijas zlots	PLN	2.9090	4.2806
Rumānijas leja	RON	2.9281	4.3087
Sauāra Arābijas riāls	SAR	3.7500	5.5181
Serbijas dinārs	RSD	63.470	93.396
Singapūras dolārs	SGD	1.4028	2.0642
Sveices franki	CHF	1.0265	1.5105
Taiānas dolārs	TWD	32.520	47.853
Taižemes bats	THB	33.440	49.207
Tunisijas dinārs	TND	1.2961	1.9072
Turcijas lira	TRY	1.5067	2.2171
Ukrainas grivna	UAH	8.1700	12.022
Ungārijas forints	HUF	186.68	274.70
Uzbekistānas sumi	UZS	1503.5	2212.4
Zviedrijas krona	SEK	7.0706	10.404

*Valūtas vienību skaits 1 ASV dolārā, 1 eiro. Valūtu kursi aprēķināti, ņemot vērā spot kursu pasaules valūtu tirgū plkst. 19.00 pēc Latvijas laika

► LB valūtas/zelts

29.10.2009.

1 AUD	Austrālijas dolārs	0.432
1 BGN	Bulgārijas leva	0.359
1000 BYR	Baltkrievijas rubeli	0.174
1 CAD	Kanādas dolārs	0.444
1 CHF	Sveices franki	0.465
1 CNY	Kīnas juana	0.0695
1 CZK	Cehijas krona	0.0268
1 DKK	Dānijas krona	0.0944
1 EEK	Igaunijas krona	0.0449
1 EUR	Eiropa	0.702804
1 GBP	Lielbritānijas mārcina	0.776
1 HRK	Horvātijas kuna	0.0974
100 HUF	Ungārijas forinti	0.261
1 ILS	Izraēlas šekelis	0.127
1 INR	Indijas rūpija	0.0101
100 ISK	Islandes kronas	0.381
100 JPY	Japānas jenas	0.519
1 LTL	Lietuvos lita	0.204
1 NOK	Norvēģijas krona	0.084
1 PLN	Polijas zlots	0.167
1 RON	Rumānijas leja	0.164
1 RUB	Krievijas rublis	0.0162
1 SEK	Zviedrijas krona	0.068
1 TRY	Turcijas lira	0.317
1 UAH	Ukrainas grivna	0.0579
1 USD	ASV dolārs	0.474
1 XAU	Trojas unce (zelts)	492.907

Citu valstu valūtu kursu lasiet www.db.lv

► Akcijas NASDAQ OMX Tallinn -2.28%

28.10.2009. Izmains pret 27.10.

Nosaukums	Pēdējā cena, EUR	Izmaiņa, %	Vid. sv. cena, EUR	Tirgto akc. skaits	Kopējais apgroz.
Arco Vara	0.20	-4.76	0.20	310727	61362.66
Baltika	0.66	-5.71	0.67	47735	31754.00
AS Ekspress Grupp	1.20	-0.83	1.21	1800	2171.50
Estonian Telecom	5.94	0.00	5.94	7341	43605.54
Harju Electrics	2.56	+4.07	2.56	10	25.60
Merko Ehitus	5.35	0.00	5.31	9530	50603.95
Nordecon International	1.40	-2.78			

12 Darba drošība

Zvaniet, sūtiet
e-pastu!

Ivars Motivāns
DB tematisko lapu redaktors
ivarsm@db.lv, 67084451

887

► Tik nelaimes gadījumi darba vietās Valsts darba inspekcijā reģistrēti līdz šā gada 27. oktobrim.

AVOTS: VDI

Vērš uzmanību uz drošību

Vidēji mēnesī Latvijā darba vietās bojā iet trīs cilvēki un daudzi gūst smagas traumas

Valsts darba inspekcija (VDI) ar Eiropas Sociālā fonda (ESF) atbalstu 16. oktobrī uzsāka informatīvo kampaņu «Strādā vesels», lai pastiprināti vērstu darbinieku uzmanību uz drošības un veselības aizsardzības nozīmīgumu darba vietās.

Informatīvā kampaņa «Strādā vesels» ir vērsta uz visiem darbiniekiem, īpaši uz tiem, kuri nodarbināti nozarēs, kas saistītas ar paaugstinātu risku, piemēram, kokapstrādē, metālapstrādē, pārtikas ražošanā, darbs augstumā un darbs ar elektroierīcēm, kā arī citās, visbiežāk industriālās jomās, kur pastāv risks gūt darba traumas. Kampaņas laikā plānots pastiprināti informēt un izglīt nodarbinātos par viņu atbildību attiecībā pret savu drošību darba vietā un atgādināt par iespējamām sekām, ja netiek ievēroti darba drošības noteikumi.

Tā kā cilvēka vizuālā uztvere ir viena no spēcīgākajām, mērķauditorijas uzrunāšanai ir sagatavoti informatīvi plakāti, īsfilmas, reklāmas rullīši, kuros atspoguļota skaudrā dzīves realitāte - darbā gūtas traumas. Kopumā kampaņas ideja ir tieši un bez aplinkiem

Skaitļi Nelaiemes gadījumi darbā

Gads	Kopā	Smagi	Letāli
2006.g.	1772	293	53
2007.g.	1929	275	58
2008.g.	1781	264	43
2009.g.*	887	142	30

*VDI reģistrēti līdz 2009. gada 27. oktobrim

AVOTS: VDI

► **Paaugstināta riska jomas ir kokapstrādē, metālapstrādē, pārtikas ražošanā, darbā lielā augstumā un ar elektroierīcēm.**

runāt ar cilvēkiem, kuri potenciāli var sevi apdraudēt darba vietā.

Domā, ka pasliktināsies

Ap 70% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka ekonomiskās krīzes ietekmē situācija darba drošības un veselības aizsardzības jomā Latvijā pasliktināsies, liecina Eiropas darba drošības un veselības aģentūras pētījums par darba drošību un veselību 27 ES dalībvalstīs, kas veikts šī gada pavasarī.

67% Latvijas iedzīvotāju (61% ES iedzīvotāju) domā, ka ekonomiskās krīzes ietekmē situācija darba drošības un

FOTO: VITĀLIJS STĪPNIĒKS, DB

veselības aizsardzības jomā Latvijā pasliktināsies. Tāpat informētība par drošības un veselības riskiem darba vietā varētu būt labāka - 52% iedzīvotāju uzskata, ka ir ļoti labi vai diezgan labi informēti par drošības un veselības riskiem darba vietā. Šis rādītājs ir zem ES vidējā.

Vidēji mēnesī Latvijā darba vietās bojā iet trīs cilvēki un daudzi gūst smagas traumas, tāpēc kampaņas «Strādā vesels» laikā ar vizuālu materiālu palīdzību cilvēki tiks informēti par sekām, kādas var rasties, darba vietā neievērojot darba drošības noteikumus.

To, atklājot informatīvo kampaņu, aģentūrai LETA norādīja VDI direktora pienākumu izpildītājs Māris Badovskis. Kā uzsvēra M. Badovskis, bojā gājušo skaits darba vietās, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir nedaudz pieaudzis.

Būtiska attieksme

Lai mazinātu traumu skaitu, ir būtiska visas sabiedrības attieksme pret drošību darbā. Nereti cilvēki domā, ka visu zina un ir informēti, taču patiesībā tā nav, tāpēc ir nepieciešams mainīt attieksmi, lai «nebūtu bravūrīgi darbinieki un formāli darba devēji,»

aģentūrai LETA sacīja Labklājības ministrijas Darba departamenta direktora vietnieka Renārs Lūsis.

Visiem darbaņēmējiem

Informatīvā kampaņa «Strādā vesels» noritēs mēnesi. Tās laikā informatīvi un ilustrējoši materiāli izvietoti visā Latvijā - stacijās, autoostās, slimnīcās, kā arī dalīti darba devējiem, lai aicinātu cilvēkus mainīt attieksmi pret darba drošības noteikumiem.

Tāpat kampaņas laikā darbosies interneta vietne *stradavesels.lv*, kurā tiks apkopota noderīga informācija par to,

kā izvairīties no darba traumām, būs iespējams iepazīties ar cietušo pieredzi un nosūtīt fotogrāfijas par darba drošības pārkāpumiem.

Sociālā kampaņa «Strādā vesels» ir vērsta uz visiem darbaņēmējiem, kuri nodarbināti visdažādākajās nozarēs, īpaši saistītās ar paaugstinātu risku, piemēram, kokapstrādē, metālapstrādē, pārtikas ražošanā, darbā lielā augstumā un ar elektroierīcēm, kā arī citās, visbiežāk industriālās jomās, kur pastāv risks gūt darba traumas.

Ivars Motivāns

ivarsm@db.lv 67084451

MEDIA CONTROL

Darba aizsardzība
Ugunsdrošība
Kvalitātes, vadības sistēmas
Aizsardzības līdzekļu izplatīšana
Vides aizsardzība
Civīlā aizsardzība

Brīvības iela 47, Rīga, Latvija
Tālr. 67287167, mob. 28624394, fakss: 67289848
www.mediacontrol.lv
Filiales: Siguldā, Cēsis, Madonā, Jēkabpilī, Rēzeknē, Daugavpilī, Talsos

Aizsardzība
Darba aizsardzība
Vides aizsardzība
Civīlā aizsardzība
Ugunsdrošība

DAS.GRIF.LV

Darba aizsardzības
speciālisti.
Pieredze, kas sniedz
rezultātu.

SIA "GRIF" · Rīga, Maskavas iela 361, tālr. 67187661

Darba
aizsardzības
rokasgrāmata

Darba vides riska
faktori un pasākumi
to novēršanai

Tālrunis: 67084455
E-pasts: gramatas@db.lv
www.db.lv/handbook/

dienas
bizness

Bez maksas vērtē darba vides riskus

Strauji palielinās uzņēmēju interese par iespēju veikt darba vides risku novērtēšanu

Jau no šā gada 24. marta uzņēmumi var pieteikties *de minimis* atbalsta saņemšanai. Šis atbalsts darba devējiem sniedz iespēju saņemt bezmaksas darba vides risku novērtēšanu bīstamajās darba vietās, darba aizsardzības pasākumu plāna izstrādi, nodarbināto un darba devēju informēšanu par darba aizsardzības jautājumiem. Projektu īsteno Latvijas Darba devēju konfederācija sadarbībā ar Valsts darba inspekciju un pilnsabiedrību 6KI.

De minimis atbalsts ir valsts un ES atbalsta veids uzņēmējiem noteiktā nozarē un noteiktā apmērā. Projekta mērķis ir uzlabot darba devēju zināšanas par darba tiesību un darba aizsardzības jautājumiem, izglītot darba devējus un nodarbinātos, kā arī nodrošināt praktisku palīdzību darba vides risku novērtēšanā.

325 uzņēmumi

Pilnsabiedrības 6KI projekta vadītāja Gunta Rozentāle informēja, ka līdz oktobra vidum projektā ir iesaistījušies jau 325 uzņēmumi ar 24 537 nodarbinātajiem: «Tie ir apstiprinātie dalībnieki, daļai no tiem risku novērtēšana jau ir

veikta.» Darba vides risku novērtēšanu, darba aizsardzības pasākumu plāna izstrādi un nodarbināto un darba devēju informēšanu uzņēmumos veic pilnsabiedrības 6KI biedri - SIA Darba aizsardzības institūts, SIA Grif, SIA Inspecta Prevention, SIA Komin, SIA Leilands un Putnis un SIA PSI Darba medicīna.

Darba vides fizikālos mērījumus veic Rīgas Stradiņa universitātes Higiēnas un arodslimību laboratorija. G. Rozentāle informēja, ka projekts ir paredzēts līdz 2013. gadam vai arī līdz brīdim, kad tiks veikta 100 000 darba vietu novērtēšana.

Darba vietu drošība ir viena no ES prioritārajām jomām. Saskaņā ar ES likumdošanu visiem darba devējiem ES ir jāveic darba vides risku novērtēšana. Tā palīdz darba devējiem saprast, kādas darbības ir jāveic, lai uzlabotu darba vietu drošību un veselības aizsardzību uzņēmumā. Taču statistika liecina, ka virkne uzņēmumu joprojām tas nē tiek pavisā.

Aprēķināts, ka ik 3,5 minūtēs ES kāds cilvēks mirst ar darbu saistītu iemeslu dēļ. Turklāt lielāko daļu šo nelaimes gadījumu un arodslimību iespējams novērst, un pirmais pasākums, lai tos novērstu, ir darba vides risku novērtēšana. Tādēļ Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) sadarbībā ar Valsts darba inspekciju ir uzsākusi aktivitāti «Darba vides risku novērtēšana dar-

► LDDK ģenerāldirektore Elīna Egle uzsver: «Mēs vēlamies palīdzēt pēc iespējas vairāk uzņēmumiem veikt atbilstošu darba vides risku novērtēšanu.» FOTO: VITĀLIJS STĪPNIĒKS, DB

ba vietās, darba aizsardzības pasākumu plāna izstrāde un nodarbināto un darba devēju informēšana par darba aizsardzības jautājumiem».

Pēc iespējas vairāk

LDDK ģenerāldirektore Elīna Egle iepriekš *Db* uzsvēra (20.05.2009): «Mēs vēlamies palīdzēt pēc iespējas vairāk uzņēmumiem veikt atbilstošu darba vides risku novērtēšanu. Normatīvajiem aktiem atbilstoša un sakārtota risku novērtēšana neapšaubāmi ra-

da virkni uzņēmējdarbības priekšrocību. Pirmkārt, drošāku un veselīgāku darba apstākļu nodrošināšana palīdz samazināt darba kavējumus un kompensāciju izmaksas darbiniekiem, kas uzņēmējiem ļauj ievērojami ietaupīt finanšu resursus, otrkārt, tā sekmē darbinieku motivāciju darbam un veicina viņu produktivitāti.

Turklāt risku apzināšana palīdz samazināt arī nacionālās veselības aprūpes sistēmas slodzi kopumā. Tāpat

mūsu mērķis ir arī veicināt uzņēmēju informētību par to, ko īsti nozīmē darba vides risku novērtēšana, jo šībrīža situācija parāda, ka darba devēju prakse ļoti maz izprot šī jēdziena nozīmi.»

Uzņēmēju zemo informētības līmeni par darba vides riskiem apstiprina 2007. gadā prezentētais pētījums «Darba apstākļi un riski Latvijā». Saskaņā ar to tikai 57% darba devēju ir informēti par riska faktoriem viņu darba vietās, bet 24% uzskata, ka šī informācija uz viņiem neattiecas vispār. Turklāt 43% darba devēju atzīst, ka neviens viņu uzņēmuma darbinieks nav pakļauts darba vides riskiem, lai arī darba drošības speciālisti uzsver, ka darba vidi nav iespējams uzturēt pilnīgi bez riska faktoru ietekmes.

Aktīvi arī reģioni

Ja sākotnēji projektam visvairāk pieteicās Rīgas reģiona uzņēmēji, tad tagad situācija ir izlīdzinājusies un ļoti aktīvi ir kļuvuši uzņēmēji no citiem reģioniem - Latgales, Vidzemes, Liepājas, skaidroja Gunta Rozentāle. «Projektam pārsvarā piesakās tie uzņēmumi, kuri pārstāv no darba drošības viedokļa riskantākās nozares - būvniecību, ceļu būvi, kokapstrādi, metālapstrādi, autoremontētājus, kūdras ražotājus, siltuma ražošanu, taču ir uzņēmumi arī no mazāk riskantām nozarēm,» tā G. Rozentāle.

Ivars Motivāns

Viedoklis

Svaigs skats no malas

► Ilze Kristone, ceļu būves firmas SIA Binders darba aizsardzības daļas vadītāja

”Izmantojām iespēju iesaistīties šajā projektā, jo tas ļāva piesaistīt kompetentus speciālistus darba vides risku novērtēšanai uzņēmumā un ļāva uz daudzām mums jau zināmām lietām paraudzīties no malas. Sadarbībā ar Rīgas Stradiņa Universitātes Higiēnas un arodslimību laboratoriju tika veikti fizikālie mērījumi mūsu asfaltbetona rūpnīcās, un tagad tiem riska faktoriem, kurus teorētiski mēs jau zinājām, ir arī precīzs skaitliskais pamatojums, piemēram, trokšņu līmenim, vibrācijai. Atklājās arī vairākas lietas, kuras iepriekš mēs nezinājām. Liels gandarījums ir par to, ka projekta ietvaros ar SIA Darba medicīna speciālistu palīdzību veicām arī plašu darbinieku apmācību un informēšanu par darba drošības jautājumiem - apmācīti tika gandrīz puse mūsu darbinieku, tagad cilvēki ir daudz zinošāki. Kopumā situācija ar darba drošību ceļu būves jomā ir laba un turpina uzlaboties, bet piedalīšanās šajā projektā ir vēl viens solis uz priekšu darba aizsardzības uzlabošanai uzņēmumā.

Uzņēmēj, nomāt ir lētāk, vienkāršāk & ērtāk, jo:

Noma nozīmē

līdzekļu ekonomiju

Nav jāpērk darba apģērbi, līgums tiek slēgts par nomas un apkopes pakalpojumiem

laika ekonomiju

Visu darba apģērbu servisa ciklu nodrošina un koordinē viens piegādātājs - Irve

kvalitātes garantiju

Irve uzņemas atbildību par servisu kopumā un kontrolē tā izpildi jebkurā tā posmā

Irves darba apģērbu noma

☒ Apģērbu komplekti katra strādājošā nedēļas darba cikla nodrošināšanai	☒ Apģērba remonts vai, ja nepieciešams, pilnīga nomaiņa
☒ Iknedēļas apģērbu mazgāšana	☒ Apģērba marķēšana ar individuālo valkātāja kodu
☒ Apģērba gludināšana un piegāde uz pakaramā	☒ Apģērba transportēšana uz mazgātavu un atpakaļ

Sazinieties ar mūsu klientu apkalpošanas speciālistiem pa tālr. 26684449, gatis@irve.lv un tālr. 26641122, tanja@irve.lv
Atsauksmes jautājiert Irves ilggadējiem klientiem: A/S Grindex, SIA Cido grupa, SIA Hansa Pharma, SIA Spilva, SIA Milda KM, SIA Jelgavas autobusu parks, SIA Baltijas Betons un citiem

Noma = darba apģērbu nodrošināšana (dizains, šūšana, personalizācija) + apkope

www.irve.lv

14 Darba drošība

Izdod Darba aizsardzības rokasgrāmatu

Informācijai Rokasgrāmatas saturs

1. Darba aizsardzības sistēma uzņēmumā vai iestādē
2. Ugunsdrošības sistēma uzņēmumā vai iestādē
3. Iespējamie darba vides riska

faktori uzņēmumā vai iestādē un pasākumi to novēršanai
4. Iespējamās sekas pēc darba vides riska faktoru iedarbības

Autori

► **Linda Matisāne**, SIA *Inspecta Prevention* valdes locekle. Medicīnas zinātņu doktore arda medicīnā, darba aizsardzības speciāliste ar augstāko profesionālo izglītību. Pieredze normatīvo aktu izstrādē un to piemērošanā daudzos Latvijas uzņēmumos.

► **Aigars Bičeks**, SIA *Leilands un Putnis* projektu vadītājs. Darba aizsardzības speciālists ar augstāko profesionālo izglītību. Ugunsdrošības speciālists. Pieredze darba aizsardzības sistēmu izstrādē un pilnveidošanā valsts iestādēs un dažādos uzņēmumos.

► «Cerams, ka, neskatoties uz ekonomiskajām grūtībām, Darba aizsardzības rokasgrāmatas darba devējiem palīdzēs atrisināt problēmas un sakārtot savu uzņēmuma darba vidi,» saka Linda Matisāne, SIA *Inspecta Prevention* valdes locekle un SIA *Leilands un Putnis* sagatavotās Darba aizsardzības rokasgrāmatas autore. FOTO: VITĀLIJS STĪPNIĒKS, DB

Dienas bizness sadarbībā ar SIA *Inspecta Prevention* un SIA *Leilands un Putnis* izdod Darba aizsardzības rokasgrāmatu.

Ši ir 25. SIA *Izdevniecība Dienas bizness* izdotā rokasgrāmatu, kuras formāts ir jautājumi un atbildes, lai pēc iespējas īsākā laikā lasītājs varētu atrast sevi interesējošo jautājumu. Rokasgrāmatas mērķauditorija ir darba devēji un darba aizsardzības speciālisti. Rokasgrāmatu tiks papildināta reizi ceturksnī ar likumdošanas komentāriem un darba drošības praksē aktuāliem jautājumiem.

«To visu esam mēģinājuši pateikt nevis normatīvo aktu valodā, bet tā, lai darba devējam būtu saprotami. Arī mums, nozares speciālistiem, bieži vien gadās vairākas reizes izlasīt normatīvo aktu, sazināties ar ekspertiem, lai uzzinātu, kā viņi to saprot, un tad nonāktu pie kopsauces,» stāsta Linda Matisāne,

SIA *Inspecta Prevention* valdes locekle un *Darba aizsardzības rokasgrāmatas* līdzautore.

Iespēja uzzināt

2007. gadā tika prezentēts pētījums *Darba apstākļi un riski Latvijā*, kurā secināts, ka darba devēji un ņēmēji nav pietiekami ziņoši par darba apstākļiem un riskiem. Tāpat L. Matisāne uzskata, ka tradicionālie veidi, kā šāda informācija pēdējo desmit gadu laikā ir izplatīta, nav sasniegusi mērķi. «Jebkurš jauns veids, piemēram, šī rokasgrāmatu, ir iespēja darba devējam vai darba aizsardzības speciālistam iegūt papildu informāciju viņiem ērtā vietā un laikā, piemēram, tad, kad tas ir aktuāli. Lai atrastu atbildi uz interesējošu jautājumu, nav jāizlasa visa grāmata,» viņa saka.

Rokasgrāmatā skaidroti arī tie aspekti, kas parādījušies pēc izmaiņām normatīvajos aktos. Pēdējā gada laikā ir mainījušies MK noteikumi darba aizsardzībā, daļa no tiem stāsies spēkā tikai nākamā gada sākumā. Piemēram, agrāk nebija noteikti konkrēti lielumi nepieciešamajam

apgaismojumam vai mikroklīmata parametriem, tomēr rokasgrāmatā jau ir ietverti šo prasību skaidrojumi. Ir mainījušies arī obligāto veselības pārbažu noteikumi, tās šobrīd jāveic pēc cita principa. Agrāk, ja darbinieki strādāja ar datoru, bija jāiet pārbaudīt redzi reizi gadā, bet tagad – reizi trijos gados.

«Mūsu rokasgrāmatu ir vērts uz to, lai darba devējiem paskaidrotu, ka darba vide ir mainīga un viņi paši būs ieguvēji no tā, ka sakārtos darba vidi. Visi cer, ka nelaimes gadījums nenotiks pie viņa, bet to nekad nevar paredzēt,» saka L. Matisāne.

Strādā citādi

Dinamikā L. Matisānei ir grūti salīdzināt darba aizsardzību Latvijā tagad un pirms diviem gadiem. Parasti salīdzina nelaimes gadījumu un arodslimību skaitu pret darbinieku skaitu. Pat tad, ja absolūtos skaitļos šķiet, ka nelaimes gadījumu skaits samazinās, to nevar droši apgalvot, jo aprēķini pret 100 tūkstošiem darbinieku būs iespējami tikai gada beigās,

kad būs precīzi dati. Tāpat nav izkontrolējams melnais tirgus, jo pieaug nelegālā nodarbinātība. Pētījumi liecina, ka uzņēmumos, kur netiek ievēroti vieni normatīvie akti, piemēram, par pilnu nodokļu nomaksu, arī situācija darba aizsardzībā ir bēdīgāka – tur biežāk notiek nelaimes gadījumi, darba devēji mazāk rūpējas par saviem darbiniekiem un neievēro darba aizsardzības prasības.

«Tomēr es nevaru apgalvot, ka darba devēji ir sākuši izteikti taupīt darba aizsardzībai. Jā, viņi organizē darbu citādi, piemēram, daļai uzņēmumu bija noslēgti līgumi ar darba aizsardzības ārpakalpojumu sniedzējiem, taču viņi maina darba stilu un tagad to dara paši darbinieki. Savukārt uzņēmumi, kam bija savs darba aizsardzības speciālists, izvēlas ārpakalpojumu. Kustība ir, katrs domā, kā ir labāk un ērtāk,» saka L. Matisāne.

Viņa uzskata, ka šobrīd rokasgrāmatu ir ļoti aktuāla, jo darba devēji pārorientējas no iepriekšējā veida, kā bija ieradusi strādāt. «Tagad viņi varēs atrast praktiskus piemē-

rus, kā aizpildīt dokumentus, kam pievērst uzmanību utt., jautājumu un atbilžu formā ar piemēriem no dažādām nozarēm, piemēram, biroja darba, būvniecības,» viņa saka.

Vairāk laika

Šobrīd, kad pieaug ēnu ekonomika, ir svarīgi domāt par darbinieku aizsardzību. Taču uzņēmumiem pašreizējā situācijā priekšplānā izvirzās vēlme izdzīvot. No darba aizsardzības un cietušo skaita viedokļa šobrīd labais ir tas, ka būvniecība vairs nav tik lielos apjomos un pats svarīgākais nav pēc iespējas vairāk un ātrāk.

«Tāpēc ir vairāk laika padomāt par to, kā organizēt darbu, tāpat vairs īsti nav argumenta: es nelieku drošības jostu tāpēc, ka nevaru paspēt visu izdarīt. Mazāk kvalificētie darbinieki, kuri nebija tik labi sava darba zinātāji, ir aizgājuši no būvniecības nozares. Labākie un apzinīgākie kadri, kuri vairāk domā par savu drošību, ir palikuši. Cerams, ka būvniecībā samazināsies nelaimes gadījumu risks un skaits,» saka L. Matisāne.

Anda Asere

Viedoklis Arī tagad domā par darba aizsardzību

► **Aigars Bičeks**, Darba aizsardzības rokasgrāmatas līdzautors un SIA *Leilands un Putnis* projektu vadītājs: Darba aizsardzībai un

ugunsdrošībai uzmanība jāpievērš visu laiku. Šobrīd, kad uzņēmējiem ir problēmas ar finansēm, viņi atsakās no viņu prātā visa liekā, arī no darba aizsardzības, nesaprotot, ka pilnīga darba aizsardzības ignorēšana var novest pie nelaimes gadījumiem, arodslimībām utt.

Gudri vadītāji arī šobrīd domā par darba aizsardzību un ugunsdrošību, tagad pat ir uzņēmēji, kuri daudz lielāku uzmanību pievērš tam, cik pareizi darbs tiek veikts no drošības viedokļa un vai nav iespējams ko automatizēt, tā iegūstot finansiālu labumu un uzlabojot drošību. Piemēram, līdz šim grāmatas (7 līdz 10 kg pakās) saiņoja un lika uz paletes, kas atradās uz zemes. Tā nodarbinātie varēja sapakot maksimāli sešas paletes dienā, un daudz tika noslogota mugura. Šobrīd šajā darba vietā izmanto speciālu pacelēju paleti, lai darbinieki varētu strādāt vienā augstumā. Šobrīd viņi pako desmit paletes dienā, turklāt – gandrīz nenoslogojot muguru, vien pārbindot pakas no pakošanas galda uz paleti.

PSI DARBA MEDICĪNA

PSI DARBA MEDICĪNA PIEDĀVĀ:

Darba aizsardzības pakalpojums (darba vides riska novērtējums, iekšējā uzraudzība, riska faktoru mērījumi, darba aizsardzības sistēmas uzturēšana u.c.)

Apmācības darba aizsardzības jomā:

- Darba vides trokšņa mērīšana (16. - 17. decembrī, 16 stundas)
- Elektroietaišu tehniskā ekspluatācija un drošības tehnika (A grupa) (30. novembrī, 4 stundas)
- Darba aizsardzības speciālistu apmācība (160 stundas)

PSI Darba Medicīna – gandrīz 15 gadu pieredze darba aizsardzības jomā!
www.psi.lv, tālrunis: 67807090

GRIF.LV

Plašākais
darba apģērbu un IAL
sortiments Latvijā

Rīgā, Maskavas ielā 361, tālr. 67847638

Birojs

Zvaniet, sūtiet e-pastu!

Sanita Igaune
DB tematisko lapu redaktore
sanita.igaune@db.lv ☎ 67084457

Biroja preces

www.officeday.lv

Cīņa par klientu saasinās

Telekomunikācijās šobrīd galvenais akcents tiek likts uz jauniem un izdevīgākiem pakalpojumiem

Latvijas Mobilais telefons (LMT) ir pirmais operators Latvijā, kas sāka sniegt mobilo sakarus. Tas notika 1992.gadā. Par to, kā valstī attīstās telekomunikāciju nozare, kādi ir jaunumi un kas sagaidāms turpmāk, *Db* atbildes sniedz LMT prezidents Juris Binde.

Kā kopumā vērtējat nozares attīstību?

Latvijā telekomunikāciju nozare ir attīstījusies līdzīgi kā visā pasaulē. Arī Latvijas operatori spēj piedāvāt tos pašus pakalpojumus, ko globālie operatori. Protams, ir dažas nišas. Ir pakalpojumi, kuri negūst popularitāti - to nosaka vēsturiskās tradīcijas, mentalitāte, klientu paradumi, bet tehniskās iespējas LMT ir tādas pašas kā citiem. Šobrīd galvenais akcents tiek likts uz jauniem izdevīgākiem pakalpojumiem. Pastāv stereotips, ka telekomunikācijas un IT pakalpojumi ir naudas tērēšanas pozīcija, tomēr, racionāli pielietojot EKT sniegtās iespējas, iespējams samazināt izmaksas citās jomās, piemēram, uz informācijas aprites ātruma, ceļošanas, transporta un komandējumu rēķina.

Vai nozarē ir sīva cīņa? Kas gaidāms turpmāk?

Jā, šobrīd par klientiem ir ļoti sīva cīņa, kas reizēm pārkāpj biznesa ētikas robežas. Parādās tendences par puspatiesību publicēšanu, vēlām uzdošanu par esošo utt. Nākotnē ir divi iespējamie attīstības scenāriji. Pirmais - parādās jauni pakalpojumi un ienākumu plūsma un nozare attīstās pozitīvi. Pašreizējās prognozes gan liecina, ka var izpildīties otrs jeb sliktākais scenārijs, t.i., samazinoties ienākumiem, aizvien mazāk līdzekļu var tikt ieguldīti inovācijās un investīcijās - tā rezultātā pasliktināsies tīklu kvalitāte. Tādējādi var rasties situācija, ka ir ļoti lēti, bet ne-

kvalitatīvi telekomunikāciju pakalpojumi un infrastruktūra. Diemžēl jau daudzās Eiropas valstīs šis scenārijs ir izpildījies. Es ļoti negribētu, ka līdzīgi notiek Latvijā. Vēl stāvoklis nav kritisks, bet, ja šie piedāvājumi - viss par brīvu - turpināsies, tad šāds scenārijs smagākā vai vieglākā formā parādīsies arī Latvijā.

Kādas ir tendences pēc viesabonēšanas tarifu samazinājuma?

Kopējais patērētais apjoms samazinās, jo cilvēki mazāk ceļo. Tāpēc ir grūti salīdzināt un izdarīt korektus secinājumus, bet vidēji uz vienu ceļotāju viesabonēšanas sniegtās iespējas tiek izmantotas vairāk.

Vai lietotāji aizvien vairāk lieto divas un vairāk SIM kartes?

Jā, protams, tas jau ir novērojams, bet grūti pateikt, vai šī tendence pieaugs arī turpmāk. Galvenais iemesls vairāku SIM karšu lietošanai ir tas, ka viena operatora tīkla tarifs ir zemāks nekā zvanot uz citu tīklu, jo pārāk augsti ir starpsavienojumu tarifi, tāpēc, ja nepieciešams sazinātos ar cita tīkla klientu, 2 vai 3 SIM karšu izmantošana ir dabiska prakse.

Vai pieaug rēķinu kavētāju skaits?

Jā, diemžēl šāda tendence ir novērojama.

Vai pēc konkurentu aktivitātēm nav samazinājies LMT klientu skaits valsts sektorā?

Lielākoties valsts institūciju izsludinātajos iepirkumos LMT ir uzvarējis. Šobrīd iepirkumu rezultātā 75% gadījumu pasūtītāji ir izvēlējušies LMT pakalpojumus un arī vairāki aizgājēji ir atgriezušies, par iemeslu minot tīkla kvalitātes problēmas. Jāatceras, ka nulles tarifiem arī pievieno-

tā vērtība ir nulle un par šo valsts institūciju subsidēšanu faktiski samaksā pārējie šo operatoru klienti. LMT klientu skaits šajā segmentā nav būtiski mainījies.

Kā vērtējat šā gada LMT darbību?

LMT nedzīvo ārpus laika un telpas un vispārējā ekonomiskā situācija un sociālās problēmas ietekmē arī LMT. Neapšaubāmi ir samazinājies apgrozījums, kaut vai tāpēc, ka iedzīvotāji daudz uzmanīgāk skatās uz saviem izdevumiem. Vienlaicīgi tam iemesls ir būtiskas izmaiņas telekomunikāciju tirgū, kur par galveno spiediena instrumentu konkurenti izmanto cenu.

No otras puses patērētāji jau ir priecīgi, ka jāmaksā mazāk?

Jautājums ir ļoti neviennozīmīgs. Cena patiesībā ir aisberga redzamā daļa, jo viss, kas ir lēts un izdevīgs klientam, it kā ir labi, bet patiesībā, ja skatās no valsts makroekonomikas viedokļa, tas ir istermiņa ieguvums.

Kādas ir LMT šā gada apgrozījuma un peļņas prognozes?

Paredzams, ka LMT peļņa un apgrozījums salīdzinājumā ar pagājušo gadu samazināsies, bet tik un tā rezultāti būs labi.

Cik lielas ir LMT investīcijas infrastruktūrā?

Katru gadu investīcijās tiek ieguldīti apmēram 20 miljoni latu. Kopējās investīcijas kopš LMT dibināšanas pārsniedz 250 miljonus latu. Tas ir nepārtraukts process, tiek papildinātas un modernizētas bāzes stacijas, un, tāpat kā Rīga, telekomunikāciju tīkls nekad nebūs gatavs.

Sanita Igaune
sanita.igaune@db.lv ☎ 67084457

► Paredzams, ka LMT peļņa un apgrozījums salīdzinājumā ar pagājušo gadu samazināsies, bet tik un tā rezultāti būs labi, norāda LMT prezidents Juris Binde. FOTO: RITVARIS SKUJA, DB

www.spx.lv/calc/
Atver un izrēķini!
VAR IETAUPĪT!

CIK MAKSĀ
kvalificēts
IT ārpakalpojums?

67 724 000

16

Pirmdiena: Mana pieredze

No bērnu precēm līdz grāmatvedībai

SIA *Amaiņa* bērnu preču tirdzniecības biznesā guvusi pieredzi ekonomikā, **Dzintra Uibo** nolēma dibināt grāmatvedības ārpakalpojumu uzņēmumu SIA *Amaiņa grāmatvedība un finanses*: «Mums ir labi resursi, jūtamies eksperti šajā jomā un esam gatavi šo pakalpojumu piedāvāt.»

5. novembris
Reklāmas TOP

10. novembris
Konsultāciju
bizness

11. novembris
Biznesa dāvanas

12. novembris
Ceļu būve

Db pēta

Kā samazināt
auto
uzturēšanas
izdevumus?

Pastāstiet par to
mums **db.lv**

dienas
bizness

Krīzei gatavojās jau laikus

Gazele SIA Ava Clinic izaugsmē palīdz mātes uzņēmuma pieredze un atbalsts

Piedāvājot Latvijas iedzīvotājiem palīdzību neauglības ārstēšanā, SIA *Ava Clinic* izdevies iekļūt *Dienas bizness* un *Lursoft* veidotajā straujāk augošo uzņēmumu saraksta *Gazele 2008* 142. vietā, apgrozījumam 2005.-2007. gadā augot par 486.51%.

«Informācija par to, ka mēs esam straujāk augošo uzņēmumu topā, gan man, gan manam kolektīvam bija negaidīts un patīkams pārsteigums. Mēs tam nesekojam līdzi, jo pēc būtības mūsu galvenais mērķis, kad atvērām šo kliniku, bija cits - iesviest Latvijas tirgū kvalitatīvus Eiropas līmeņa pakalpojumus mākslīgās apaugļošanas jomā. Es nedomāju, ka tas ir noslēpums, ka bija daudz cilvēku, kas varēja atļauties braukt uz Eiropu un ārstēt neauglību tur, kur ir klinikas ar senām tradīcijām. Taču nedrīkst aizmirst par cilvēkiem, kam iepriekš nebija finansiālo iespēju to izdarīt. Tāpēc mēs atvērām kliniku, kur sniedz Eiropas līmeņa kvalitatīvu palīdzību neauglības ārstēšanā, un šāda veida pakalpojumi kļuva pieejami ne tikai cilvēkiem, kuriem ir iespēja ārstēties ārzemēs, bet arī mazāk nodrošinātam sabiedrības slānim,» saka Violeta Fodina, SIA *Ava Clinic* valdes locekle un klinikas vadītāja.

Divkāršs ātrums

SIA *Ava Clinic* ir Somijas holdinga *Ava Clinic* klinika. Kad kliniku atklāja, uzņēmumam bija dažādas rekomendācijas no mātes kompānijas par to, kā veidot attiecības ar klientiem, izstrādāt finanšu stratēģiju, nākotnes plānus utt. «Tāpēc mums, protams, bija vieglāk nekā pārējiem. Mēs esam no liela holdinga un esam pateicīgi mūsu kolēģiem, jo mūsu kompānijai bija iespēja izvairīties no kļūdām, attīstīties un iet uz priekšu ar divkāršu ātrumu,» teic V. Fodina.

Vēl kāds svarīgs aspekts uzņēmuma augšupejā ir bijusi zinātnes attīstība un sabiedriskais darbs. V. Fodina norāda, ka SIA *Ava Clinic* ir vienīgā klinika, kam ir cieša sadarbība ar Latvijas un Eiropas zinātniskajām bāzēm, un uzņēmums aktīvi piedalās zinātniskajos projektos. Uzņēmumam ir svarīga godīga attieksme un caurspīdīgums attiecībā ar klientiem un valsti. Tāpat attīstība saistīta ar labu un saliedētu kolektīvu, kā arī personāla izglītības līmeni. «Mēs saglabājam mūsu vēsturiskos pamatus, bet esam orientēti uz nemitīgu attīstību,» saka klinikas vadītāja.

Viņa teic, ka uzņēmuma galvenais mērķis vienmēr bijis sniegt pilna spektra pakalpojumus neauglības ārstēšanā. «Un ticiet man, tas nebija viegli, jo mūsu nozare attīstās ļoti strauji un dinamiski. Tāpat ļoti svarīgas ir pacientu ērtības, lai viņi ne tikai saņem pakalpojumus, bet arī visu, kas saistīts ar ārstēšanu - gan analīzes, gan ultrasonogrāfijas izmeklēšanu, gan ģenētiskās analīzes. Tāpat mēs ļoti rūpējamies, lai pacienti justos informēti un aizsargāti, tas ir viens no būtiskākajiem aspektiem, kāpēc mēs esam tik veiksmīgi attīstījušies,» norāda V. Fodina.

Iegūst akreditāciju

«Ļoti svarīga ir kvalitāte, un tas nav tikai tukšs vārds,» norāda klinikas vadītāja. Visu laiku uzņēmums kvalitatīvi kontrolējis pats, bet sapratis, ka ar to vien nepietiek. Tāpēc kompānija vērsās Eiropas embriologu un reprotologu asociācijā, kopīgi gatavojās, un tagad SIA *Ava Clinic* ir vienīgā klinika Baltijas valstīs, kas saņēmusi šīs asociācijas akreditāciju, kura apliecina, ka klinikas piedāvātie pakalpojumi atbilst augstākajiem Eiropas Savienības kvalitātes standartiem. Nākamgad paredzēta klinikas pārkreditācija.

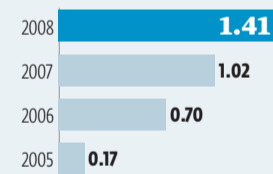
Biznesa fakti

- ▶ **Nosaukums:** SIA *Ava Clinic*
- ▶ **Nozare:** medicīnas pakalpojumi
- ▶ **Dibināšanas gads:** 2004.
- ▶ **Īpašnieki:** *Ava Clinic Int., OY* (77.5%) un privātpersonas
- ▶ **Darbinieku skaits:** 25
- ▶ **Atraššanās vieta:** Rīga

AVOTS: LURSOFT, SIA AVA CLINIC

SIA AVA CLINIC

▶ apgrozījums (milj. Ls)

▶ apgrozījuma pieaugums 2005. - 2007. g.

+ 486.51 %

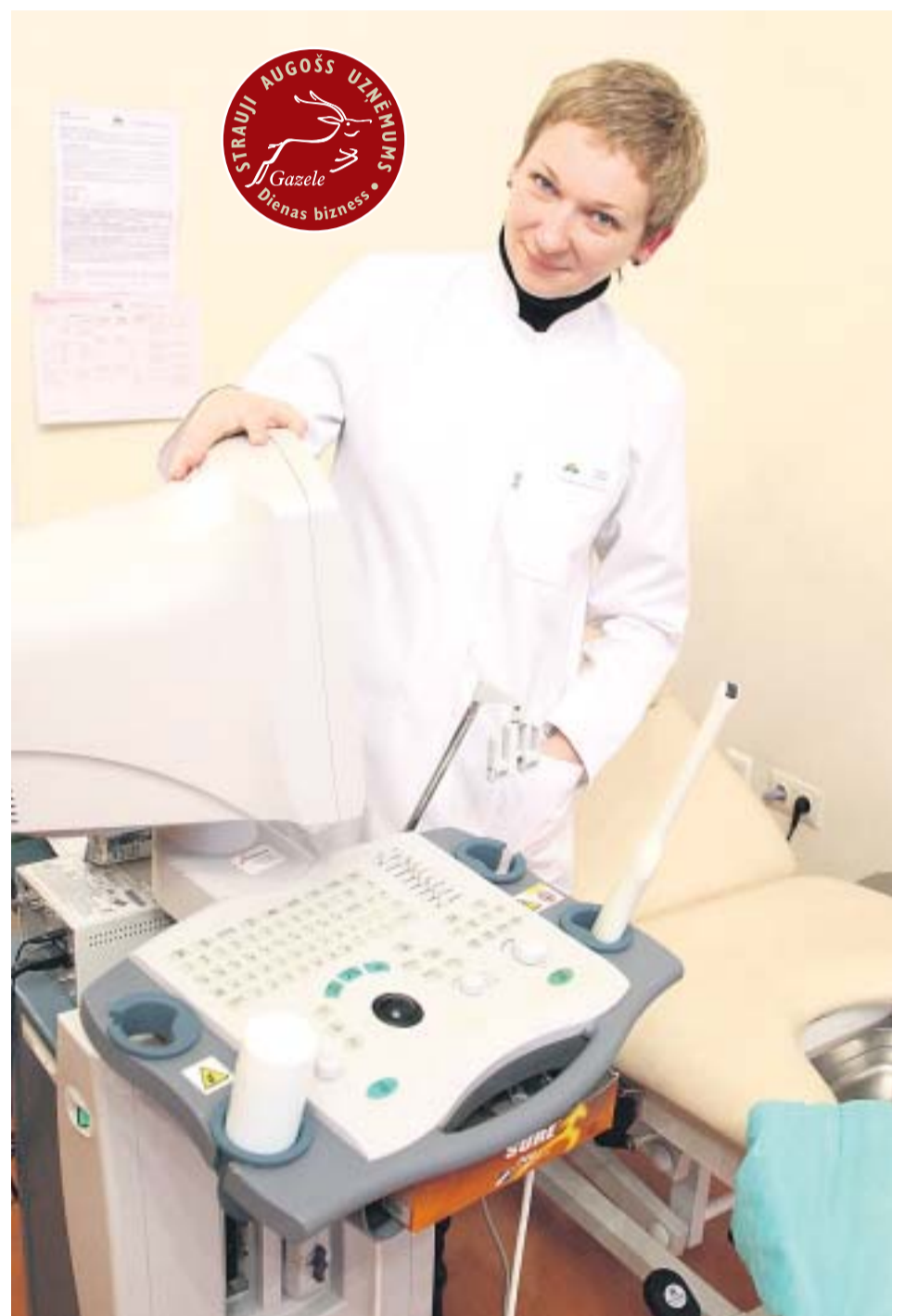
AVOTS: Lursoft, SIA Ava Clinic

▶ «Mēs īpaši nedomājam par to, ka esam lielākie, bagātākie, attīstāmies straujāk, bet mūsu veiksmes un panākumu recepte ir vienkārša - vajag mīlēt savu darbu, aizrauties ar to, daudz strādāt un pilnveidoties, tad arī veiksmē uzsmaidīs un panākumi nostāsies jūsu pusē. Tā ir mana pārliecība,» saka Violeta Fodina.

FOTO: VITĀLIJS STĪPNIĒKS, DB

«Esam ļoti priecīgi par to, ka ieguvām akreditāciju. Tuvākā valsts, kur ir vēl kāda akreditēta neauglības ārstēšanas klinika, ir Zviedrija,» apgalvo V. Fodina.

SIA *Ava Clinic* cenšas visu laiku saglabāt galveno pozīciju nozarē, tāpēc daudz pūļu jāpieliek darbā ar dažādiem projektiem un jaunumu ieviešanu. Pašlaik klinika norit darbs pie jauna projekta, kas domāts, lai palīdzētu cilvēkiem, kuri ir izslimojuši vēzi un vēlas bērniņu. «Katrs iesākums ir grūts, jo tas prasa lielus ieguldījumus. Bieži vien

liela problēma ir stagnātika no kolēģu puses, kuri nesaprot jauno. Taču mēs droši skatāmies nākotnē un ceram uz sapratni,» saka V. Fodina.

Bija gatavojusies

Klinikas vadītāja teic, ka krīze īpaši nejut un pieļauj, ka tas ir pateicoties mātes uzņēmumam un nozares sensitīvajai dabai. SIA *Ava Clinic* bija gatavojusies krīzei un jau savlaicīgi pārskatīja izdevumus, mēģināja optimizēt izmaksas. «Mums tas nebija tik liels šoks kā citiem uzņēmumiem,» norāda V. Fodina un

piebilst, ka pacientu skaits vai pieprasījums pēc uzņēmuma sniegtajiem pakalpojumiem būtiski nesamazinās.

«Lai gan šobrīd ekonomikā nav tie labākie laiki, pasaulē pastāv nenovērtējamās lietas, un viena no tām ir mūsu bērni. Diemžēl nākamā paaudze, mūsu bērni ir katra paša rūpes, nevis valsts prioritāte. Pats par sevi saprotams, ka tā ir mūsu kopīgā nākotne, tāpēc mūsu jomā apjomu kritums nav vērojams. Protams, arvien biežāk es un mani kolēģi novēro to, ka cilvēki atsakās no daudzām

citām lietām, iekrāj un atliek pēdējo naudu un ierodas pie mums, lai saņemtu šāda veida ārstēšanu,» saka klinikas vadītāja. SIA *Ava Clinic* pacienti atšķiras ar to, ka, nākot uz kliniku, viņi zina, ka šāda veida palīdzība maksā naudu, un ar to rēķinās. «Iespējams, tāpēc mums nav liela pacientu skaita krituma,» norāda V. Fodina.

Nākamgad V. Fodina neplāno stratēģijas maiņu, taču akcentēs individuālu darbu ar pacientiem.

Anda Asere

anda.asere@db.lv • 67084453